

„A gyermekek és kiskamaszok igénylik a könyvet”

Sikeres volt az ötödik Mesevásár

Fotó: Karácsonyi Zsigmond

Ügyességi játékok, bábelőadások, koncertek és természetesen megannyi szebbnél szebb gyermek-, illetve ifjúsági könyv várt június 1-jén a marosvásárhelyi Ariel színház Mesevásárába érkezőkre.

Nagy Székely Ildikó

A Pro-Kaart Egyesület és az Ariel Ifjúsági és Gyermekszínház közös ösztönzésű rendezvénysorozatáról múlt pénteki (június 2-i) lapszámban írtunk, ezúttal kimondottan a program vásári részére térünk ki. A kínálat és a kereslet találkozásáról íj. Király István főszerzőt kérdeztük, aki 2017-ben a budapesti Gyermekkönyvnapok mintájára

(Folytatás az 5. oldalon)

Kerékpárkölcsonzés a Visit Maros Egyesületnél is

A kerékpárokat ingyenesen lehet bérelni, de garanciaként 50 lej vagy 10 eurót kell fizetni. A kerékpárokat 18 év felett bárki kibérelheti, aki két keréken szeretné felfedezni a várost.

2.

Átütemezhetik az országos vizsgákat

Ha a héten nem ér véget a tanügyi alkalmazottak általános sztrájkja, számolni kell az országos vizsgák átütemezésének lehetőségével – jelentette ki a tanügyminiszter.

4.

Méltó otthonokra talált a kultúra

Május 26-án többszörös avatóünnepségre került sor Balavásár községben. Az önkormányzattól nagy áldozatokat követelő beruházások átadásán elhangzott, hogy mindezt a következő nemzedéknek (is) építették, és a községnek újabb beruházási tervei is vannak.

6.

Bölöni feljutott a Metz-cel, de még nem biztos a folytatásban

A hetvenéves szakember elárulta, a negyedik Bastia felett aratott, a feljutást bebiztosító 3-2-es hazai siker után kissé hosszúra nyúlt a péntek éjszaka, de babonából nem készültek az ünneplésre.

7.

OPTICA OPTOFARM
A látás szakértője

Az Optika Optofarm újabb akciót hirdet minden

nyugdíjas ügyfele számára:

50%-os kedvezménnyel

kaphatók a közellátó műanyag monofokális lencsék

2023. június 30-ig.

Keressen minket

Marosvásárhelyen, Szászrégenben és Szovátán!

Előjegyzésért hívja a **0265-212-304-es telefonszámot!**

Aktuális

Öröm, öröm és a többi...

Mózes Edith

Vasárnap Erdély számos településén megünnepelték a nemzeti összetartozás napját, megemlékeztek a trianoni diktátum évfordulójáról, amikor az első világháborút lezáró, Párizs környéki békeszerződések részeként az első világháborúban vesztes Magyarország és a háborúban győztes antant szövetség hatalmai között létrejött a békeszerződés, amely többek között az Osztrák–Magyar Monarchia felbomlása miatt meghatározta Magyarország új határait, és sok kis multinacionális államot hozott létre a birodalom helyett.

A békeszerződés eredményeképp, a 325.411 km² összterületű Magyar Királyság széthullt, területének több mint kétharmadát és lakosságának több mint a felét elvesztette. Ezt a traumát sokan máig sem heverték ki.

A magyar Országgyűlés 2010-ben a trianoni békediktátum aláírásának napját, június 4-ét a nemzeti összetartozás napjává nyilvánította. Az erről szóló törvény kimondja: „A több állam fennhatósága alá vetett magyarság minden tagja és közössége része az egységes magyar nemzetnek, melynek államhatárok feletti összetartozása valóság, s egyúttal a magyarok személyes és közösségi önazonosságának meghatározó eleme”.

Az eseményről különböző vélemények hangzottak el az évek során. Egyeseknek öröm, másoknak öröm ez a nap.

Emlékeztetünk, hogy 2021-ben a román államelnök azt mondta:

(Folytatás a 3. oldalon)

JÚNIUS
6., kedd
A Nap kel
5 óra 31 perckor,
lenyugszik
21 óra 11 perckor.
Az év 157. napja,
hátravan 208 nap.

✱Isten éltesse!

Ma NORBERT és CINTIA, holnap ROBERT napja.
NORBERT: germán eredetű, jelentése észak + fényes, híres.
CINTIA: görög mitológiai név, jelentése: Künthosz hegyén született.
ROBERT: germán eredetű, jelentése: dicsőség, hírnév + fényes, híres.

IDŐJÁRÁS
Változékony
Hőmérséklet:
max. 26 °C
min. 14 °C

VALUTAÁRFOLYAM BNR – 2023. június 2.	
1 EUR	4,9633
1 USD	4,6099
100 HUF	1,3373
1 g ARANY	293,6078

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!

Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népújság szerkesztőségében:
Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám,
2. emelet, 72-es iroda, naponta 9–14 óra között,
szombat – vasárnap zárva. Tel. 0265/268-854.

Megyei hírek

Napelempanelok marosvásárhelyi tanintézményeknek

Tíz marosvásárhelyi oktatási intézmény kap támogatást napelempanelok felszerelésére a Nagy Infrastruktúra Operatív Program (POIM) keretében. A Méhecske és a Szentjánosbogár óvoda, a Gazdasági Kollégium, a Dacia Általános Iskola A és B épülete, a Mihai Viteazul Általános Iskola, a Serafim Duicu Általános Iskola A épülete, valamint a Liviu Rebreanu Általános Iskola B épülete, továbbá a Gheorghe Marinescu Elméleti Líceum és a Művészeti Szaklíceum bentlakása összesen 11,5 millió lejes, európai uniós forrásból finanszírozott beruházást indíthat el az energiafüggetlenség biztosítása érdekében – tájékoztat Facebook-oldalán a Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal.

Könyvvásár és könyvbemutató Dicsőszentmártonban

A dicsőszentmártoni Sipos Domokos Egyesület és a marosvásárhelyi Mentor Könyvek Kiadó közös szervezésében kettős könyvbemutatóval egybekötött könyvvásárra kerül sor június 6-án, kedden (ma) 17 órától a dicsőszentmártoni Magyar Házban (Köztársaság/Republicii utca 78. szám). Dubb László Majdnem csodák és Káli István Ki gyűjtött a katlan alá? című novelláskötetéről a szerzőkkel a kiadó vezetője, ifj. Király István beszélget.

Plébániai bibliatábor gyerekeknek

A marosvásárhelyi Keresztelő Szent János-plébánián június 19-21. között naponta fél 10 és délután fél 3 óra között bibliatábor lesz, amelyre előkészítő osztályosoktól a VII. osztályosokig várják a gyermekeket. A programra június 10-ig, szombatig lehet jelentkezni a plébánia irodájában. Információk a 0265-250-270-es telefonszámon.

Berecz András a Spectrum Színházban

Június 10-én, szombaton 19 órakor Berecz András Mezei satu című estjének ad otthont a marosvásárhelyi Spectrum Színház. A közkedvelt mesemondó, énekes legvidámabb meséiből, legendáiból, énekeiből ad elő válogatást. Az estet a szervezők gyermeklelkű felnőtteknek ajánlják. Előzetes helyfoglalás a 0744-301-875-ös telefonszámon, a jegyek előadás előtt válthatók ki a színház jegypénztáránál.

A János vitéz az Arielben

Június 7-én, szerdán délelőtt 11 órakor Petőfi Sándor János vitéz című elbeszélő költeményét adja elő a marosvásárhelyi Ariel Ifjúsági és Gyermekszínház nagytermében Szabó Dániel. A 10 éven felüli gyermekeknek, illetve felnőtteknek is szóló előadást Barabás Olga rendezte. Az előadásra előzetes helyfoglalás szükséges a 0747-942-181-es telefonszámon vagy az arielszinhaz@gmail.com e-mail-címen.

Hírszerkesztő: Nagy Székely Ildikó

Pünkösdi kórusok

Csiky Csaba

A 12. alkalommal gyűltek össze a Gecse utcában a református és más egyházi kórusok Lakatos Péter tiszteletes úr meghívására pünkösdhétfő délutánján. A gyülekezeti éneklés nem könnyű, de mennyivel hálásabb feladat elé állítja a kórust, amelynek éneklésében van valami fantázia, gazdag színekkel szólal meg.

Általában hét-nyolc kórust ér ez a megtiszteltetés, kettő-három elmarad, helyettük mások jönnek, bemutatkoznak. Az idén ott volt a csíkszentsimoni Szent László egyházi kórus Dénes Ernő vezetésével, a marosvásárhelyi Sacra

Familia kórus Orbán Kálmán vezetésével (műsorukban ismert szerzők műveit hallgathattuk: Bach, Praetorius, Marc-Antoine Charpentier, Jeremiah Clarke, Pitoni, Grancini stb.). Munkájukon érzik a szeretet, az átadás és a megosztás öröme. Itt olyan emberek énekelnek, akiknek a dal magát a dalt jelenti, s már a gyereket is erre nevelik.

Érdekes, hogy Goudimel, aki sok zsoltár zenéjét jegyezte, vagy Luther Márton nemigen jut szóhoz. Viszont egyre inkább szóhoz és sokféle ajtó és kapu tárul fel. A karmester hangszere, jól, rosszul. Ne játsszunk a kórusművekkel! Aki írta, jól írta.

True Travel Bike

Kerékpárkölcsonzés a Visit Maros Egyesületnél is

A Visit Maros Egyesület a True Travel Utazási Irodával partnerségben új turisztikai szolgáltatást indít, amely mindazok számára elérhető, akik Marosvásárhelyre látogatnak – tájékoztat az egyesület a szerkesztőségünkbe eljuttatott közleményében, amiből kiderül még, hogy a True Travel Bike egy öt éve működő kerékpárkölcsonzési projekt Marosvásárhelyen, amely idén júniustól a Visit Maroshoz tartozó turisztikai információs irodában, a város központjában, a Kultúrpalota sarkán is elérhető lesz.

A kerékpárokat elsősorban a turistáknak szánják, azzal a céllal, hogy Marosvásárhely turisztikai látnivalóit kellemesebb és hatékonyabb módon fedezzék fel, könnyebben elérhetővé téve azokat.

A kerékpárokat ingyenesen lehet bérelni, de garanciaként 50 lejt vagy 10 eurót kell fizetni. A kerékpárokat 18 év felett bárki kibérelheti, aki két keréken szeretné felfedezni a várost. A 18 év alattiaknak csak felnőtt kíséretében van lehetőségük biciklit bérelni.

A kétkerekűek bérlésére a Visit Maros Turisztikai Információs Központban van lehetőség, hétfőtől péntekig 9-17 óra között, szombat – vasárnap 9-16 óra között.

„Reméljük, hogy ez a szolgáltatás hozzájárul Marosvásárhely turisztikai programjainak sokszínűségéhez, és hogy minél több turista fog ezzel a lehetőséggel élni, hogy könnyebben felfedezze a városközponttól távolabb eső nevezetességeket is, mint például az állatkert vagy a Maros folyó partja” – áll a közleményben. (a.)

Fotó: Nagy Tibor

RENDEZVÉNYEK

Kamarazeneest a Kultúrpalotában

Június 6-án, kedden 19 órakor kamarazeneestre kerül sor a Kultúrpalota nagytermében. A nagydíjű Valentin Șerban hegedű- és Mihai Diaconescu zongorajátékát hallgathatja meg. Műsoron: Brahms-, Beethoven- és C. Franck-művek.

KULT alternatív kulturális fesztivál

Június 9–11. között, péntektől vasárnapig a marosvásárhelyi vár ad otthont a KULT alternatív kulturális fesztiválnak. A színes felhozatalban irodalmi és művészeti programok, rendezvény kiállítások, workshopok, mesés foglalkozások, könyvbemutatók, gasztronómiai meglepetés, tangóest és koncertek is szerepelnek. A pénteki nyitónap egy piknikszerű, kötögetős flashmob-

bal indul. Az esemény egyik színpontja péntek este a Gerillakötők nagyszoba kiállítás lesz, a budapesti fonalgerillák egy teljes horgolt szobával érkeznek, ahová bárki beülhet majd kötni. A három nap alatt több tárlat is várja az érdeklődőket, többek között Tóth Orsolya fotó-, illetve Lukács Adél Vanda illusztrációkiállítás. MeseMagok címmel kalligrafiai kiállítás is látható lesz, népmesei idézetekkel fűszerezve, de érdekes graffiti- és kézműves-foglalkozásokra is sor kerül. A Lelkedre kötöm nevű helyszínen pszichológiai témájú előadások lesznek dr. Zacher Gábor, valamint Kissné Szűcs Anita mentőtiszt, a Bátor vagyok, segíték! című életmentő mesekönyv írója részvételével, aki könyvbemutatóval és gyerekfoglalkozással várja az érdeklődőket. Esténként dj meghívottak gondoskodnak a bulis fesztiválhangulatról. A részletes program a fesztivál honlapján, a kultfeszt.ro oldalon olvasható.

NÉPÚJSÁG
ÖNÁLLÓ
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ:
Karácsónyi Zsigmond
LAPSZERKESZTŐK:
Antalfi Imola
Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálósy Piroška, Vajda György. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Kiss Éva.
TÖRDELÉS: Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.
FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. **REKLÁM-LAPTERJESZTÉS:** Madaras Éva Adrienn. **APRÓHIRDETÉS:** Petres Emilia.
Tel.: munkanapokon 9–14 óra között 0265-268-854, délután: 0728-082-259, e-mail: reklam@e-nepujas.ro.
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. Internet: www.e-nepujas.ro E-mail: nepujas@e-nepujas.ro
Telefon: titkárság: 0265-266-780 és tel/fax: 0265-266-270. Nyomda: Palatino.
A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben: 0728-082-259.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9–15 óra, péntek: 9–14 óra, szombat, vasárnap: zárva.

ISSN 1220-3475 (print);
ISSN 1584-3238 (online)

Ukrajna európai uniós integrációja „kisebb forradalom” lesz

Párizs álláspontja szerint „kisebb forradalom” lesz Ukrajna és a nyugat-balkáni térség európai uniós integrációja.

„A kérdés nem az, hogy kell-e bővítenünk, sem az, hogy mikor. Az igazi kérdés a hogyan” – jelentette ki Laurence Boone, az uniós ügyekért felelős francia tárcavezető az Európai Unió francia kereskedelmi rádióban pénteken, a 47 országot tömörítő Európai Politikai Közösség moldovai csúcstalálkozója után, amelyen Emmanuel Macron francia államfővel együtt vett részt.

„Tíz országgal a várólistán ez egy hatalmas sokk lesz az Európai Uniónak, amelyet tudni kell menedzselni” – fogalmazott a kormánytag, aki szerint nem egyszerűen segíteni kell a belépésre váró országokat a szükséges reformok végrehajtásában, hanem az Európai Uniónak magának is fel kell készülnie a bővítésre.

„Ez azt jelenti, hogy újra kell gondolnunk a politikáinkat,

változtatásokat kell eszközölni a költségvetésekben, az intézményrendszerben” – mutatott rá Laurence Boone. Kiemelte, hogy ez egy évtizedre szóló feladatot ró az uniós közösségre.

Az államtitkár úgy vélte, hogy az ukrajnai háború külön jelentőséget ad az Európai Unió bővítésének.

„Oroszország ellenünk is háborút folytat, dezinformációs háborút az energiaárrakkal” – mondta. „Vlagyimir Putyin (orosz elnöknek) az a célja, hogy destabilizálja az EU-t” – tette hozzá.

Laurence Boone úgy látja, hogy ebben a helyzetben „az uniós család összefog”, de ezentúl „jobb kell segítenie” a kiszolgáltatottabb országokat is, amelyeknek számos pénzügyi támogatást nyújt az EU, de „nem segíti őket a saját menedzselésükben, s ez másképp lesz ezentúl”.

„A bővítés azt jelenti, hogy megtaláljuk, hogyan tudunk közösen haladni előre, azaz egy kisebb forradalom történik” – mondta a francia kormánytag. (MTI)

Közös nyilatkozatot írt alá Klaus Iohannis és Volodimir Zelenszkij

Közös nyilatkozatot adott ki Ukrajna euroatlanti integrációjáról Klaus Iohannis román és Volodimir Zelenszkij ukrán államfő csüdtörtökön. A nyilatkozat szerint üdvözlik Ukrajna jelentős előrelépését az euroatlanti integráció felé való haladásban, támogatják Ukrajnának a Szövetségbe való integrációjára, a NATO standardjainak gyakorlatba ültetésére irányuló erőfeszítéseit, kifejezik készségüket arra, hogy kétoldalú konzultációkat folytassanak az Ukrajnának nyújtott nemzetközi biztonsági garanciákról, mielőtt Ukrajna a 2022. szeptember 13-i kijevi biztonsági megállapodás értelmében NATO-tagságot szerez.

A dokumentum szerint Románia továbbra is előmozdítja a szövetség politikai és gyakorlati támogatását Ukrajna számára, hogy képes legyen hatékonyan megvédeni szuverenitását és területi integritását, Ukrajna pedig tovább mélyíti

a NATO-val való interoperabilitását és modernizálja biztonsági és katonai erőit.

„Ukrajna nagyra értékeli a Románia és a román nép által ezekben a kritikus pillanatokban felajánlott politikai és gyakorlati támogatást (...), a menekültek befogadását, a nemzetközi segítség áthaladásának lehetővé tételét az ország területén, a gabonaexport megkönnyítését, Ukrajna nemzetvédelmi és ellenálló-képesség-erősítő erőfeszítéseinek támogatását, beleértve a védelmi képességek növelését is; Ukrajna üdvözli Románia javaslatait és erőfeszítéseit a konfliktus utáni újjáépítéssel kapcsolatban” – áll a közös nyilatkozatban.

A nyilatkozat értelmében Románia mindaddig támogatja Ukrajnát, amíg szükséges, és továbbra is az Ukrajnának nyújtott nemzetközi támogatás és segítség megerősítését kéri. „Románia támogatni fogja Ukrajnát a konfliktus utáni újjáépítésben és helyreállításban a stabil, biztonságos és ellenálló állam biztosítása érdekében” – írják.

A dokumentum szerint Románia támogatja Ukrajnát a NATO-tagság megszerzésére irányuló törekvésében, amint a feltételek teljesülnek, és továbbra is együtt dolgoznak azért, hogy támogatást kapjanak az Orosz Föderáció által indított háború miatt sebezhető államok stabilitásának és ellenálló képességének megerősítésén, a fekete-tengeri hajózás szabadságának és biztonságának biztosításán a nemzetközi normákkal és elvekkel összhangban, valamint a tartós biztonság, stabilitás, demokrácia és jólét elérése érdekében a fekete-tengeri térségben.

Klaus Iohannis román és Volodimir Zelenszkij ukrán államfő részt vett az Európai Politikai Közösség (EPC) második csúcstalálkozóján a Moldovai Köztársaságban. A csúcstalálkozón, amelyet a Chişinăutulól mintegy 35 kilométerre található Mimi kastélyban tartottak, mintegy 50 európai államfő, miniszterelnök és magas rangú tisztségviselő vett részt. (Agerpres)

Financial Times:

Kínában járt a CIA igazgatója

Titkos látogatást tett Kínában az amerikai Központi Hírszerző Ügynökség (CIA) igazgatója – írta amerikai kormányforrások az idéző a szombati Financial Times.

A londoni üzleti napilap forrásai szerint William Burns májusban utazott Pekingbe, ahol kínai kormányilletékekkel tárgyalt.

A Financial Timesnak nyilatkozó egyik amerikai kormánytisztviselő elmondta: kínai megbeszélésein Burns elsősorban a kommunikációs csatornák nyitva tartásának fontosságát hangsúlyozta.

A brit lap kiemeli, hogy a CIA igazgatójának személyében Joe Biden amerikai elnök kormányának eddigi legmagasabb rangú tisztviselője látogatott Kínába.

Burns utazása jelzi, hogy a Fehér Házat mennyire aggasztja Peking és Washington kapcsolatának romlása – áll a Financial Times kommentárjában.

A lap forrásai szerint Biden tavaly a CIA igazgatóját bízta meg azzal is, hogy próbálja meg lebeszélni Nancy Pelosit, az amerikai képviselőház akkori elnökét Tajvan felkereséséről.

Kína és az Egyesült Államok kapcsolatai Nancy Pelosi hivatalos tajvani látog

atása után újabb mélypontra süllyedtek, és Kína az amerikai képviselőház elnökének utazására válaszul nagyszabású katonai gyakorlatot hajtott végre a sziget közelében.

A Financial Times ugyanakkor felidézi szombati írásában, hogy Joe Biden a múlt hónapban, a hét vezető ipari hatalom csoportjának (G7) hirosimai csúcsertekezletén kijelentette: „azonnali olvadást” vár a kétoldalú kapcsolatokban. Az amerikai elnök nem említett részleteket, de a brit lap hangsúlyozza, hogy a CIA igazgatója Biden kijelentése előtt utazott Pekingbe. (MTI)

Ország – világ

Kijevbe utazik a pápa békeküldötte

Kijevbe utazik Matteo Zuppi bíboros, akit Ferenc pápa békeküldöttnek nevezett ki, hogy megpróbálja előmozdítani az ukrajnai háború politikai rendezését – jelentette be a Vatikán hétfői közleményében. A közlemény szerint a kezdeményezés fő célja az ukrán vezetés álláspontjának alapos megismerése azzal kapcsolatban, hogy milyen módon képzelik el az igazságos béke elérését, és érhetik el a feszültség csökkentését. Ferenc pápa vasárnap ismét a béke mellett állt ki, és a háború ellen emelt szót, amikor először adott interjút a Rai1 televíziós csatorna stúdiójában. Az ukrajnai válság 2022 februári kezdete óta Ferenc pápa és a Vatikán felajánlotta közvetítő segítségét, de erőfeszítéseik mindeddig eredménytelenek voltak. (MTI)

A Fogarasi-havasokban találták meg

Meghalt vasárnap a Fogarasi-havasokban egy 48 éves férfi. Holttestét a SMURD helikopterének segítségével hozták le hétfőn a hegyimentők. A hatóságokat vasárnap értesítette valaki a 112-es számon, hogy a Fogarasi-havasokban, a Puha-csúcs közelében egy gumimatracon, hálósáokban fekvő férfi holttestet bukkant. A holttest mellett hátizsák volt – közölte Luciana Balteş, a Szeben megyei rendőrség szóvivője. Dan Popescu, a Szeben megyei Salvamont vezetője hétfőn arról tájékoztatót, hogy a holttestet a SMURD egyik helikopterének segítségével, hétfőn sikerült lehozniuk a hegyimentőknek. (Agerpres)

Feltöltik a szociális kártyákat

Június 15-étől újabb 250 lejt töltenek fel az alapélelmiszerek és meleg étel vásárlására fordítható szociális kártyákra – közölte az európai beruházásokért és projektekért felelős miniszter. Marcel Boloş szerint a támogatás mintegy 2,4 millió kedvezményezettjének összesen 600 millió lejt utalnak a hónap közepétől. Hozzátette, az utolsó 50 ezer kártyát is feltöltötték azzal az 500 lejese támogatással, amelyet ruházati cikkek és tanszerek vásárlására lehet fordítani. Ezzel összesen 400 ezer nehéz sorsú gyermek kapta meg az egyszeri juttatást. A miniszter szerint jövőre 750 lejre emelnék a támogatás összegét. A hátrányos helyzetű kismamáknak és újszülötteknek szánt 2000 lejese támogatással kapcsolatban Marcel Boloş megjegyezte, ez ruházati cikkek, hálósák, pelenka, higiéniai termékek (sampon, szappan, kenőcsök), steril kötszer, lázmérő és tejpor vásárlására fordítható, élelmiszert nem lehet vásárolni belőle. A miniszter hozzátette, javaslatot tesz a kormánynak, hogy jövő évtől növeljék 3000 lejre a kismamáknak és újszülötteknek szánt támogatást. (Agerpres)

Öröm, öröm és a többi...

(Folytatás az 1. oldalról)

„Idegesítenek a kijelentések Trianonról, nem loptunk el semmit senkitől. Az erdélyi románok kinyilvánították, hogy Romániához akarnak tartozni, nem loptunk el semmit senkitől, ez a mi önrendelkezési jogunk volt”.

Ader János volt államfő másként gondolja: „Magyarországtól az első világháború után addigi területének és lakosságának kétharmadát szakították el. Az ekkor kisebbségi sorsra jutott magyarság évszázados sérelme, hogy a lakóhelyét megszerző államok elvették tőle ősi iskoláit, és mindent megtettek, hogy elszorvasszák az anyanyelven történő oktatást”.

A trianoni békeszerződést hozsannázta vasárnap a román kulturális miniszter, amit Románia történelme egyik legfontosabb napjának nevezett, „amikor a Versailles-i Nagy Trianon-kastélyban aláírt szerződéssel a románok elérték, hogy nemzetközileg elismerjék azon határaikat, amelyekért hősiessé harcoltak a Nagy Háborúban”.

Ezzel szemben Novák Katalin magyar köztársasági elnök szerint a nemzeti összetartozás napján nem a veszteségeinket siratjuk, hanem a gazdagságot ünnepeljük, akkor is, ha nem mindenkinek egyértelmű, hogy nincs különbség határon innen és túl élő magyarok között.

Közben az élet persze nem állt meg. Romániában sem. A rablók rabolnak, a gyilkosok gyilkolnak, a drogok balesetnek, a pedagógusok tovább sztrájkolnak, a koalíció folytatja az „itt a kormányfő, hol a kormányfő”-játékot. Allítják, hogy pénteken megint leadja Ciucă a mandátumát, Ciolacu meg átveszi. Bemutatják az új kormányt, amelyben nem biztos, hogy az RMDSZ is helyet kap. Az elnök maradna, de megtörténhet, hogy a partnerek „kifelejtik” a szövetséget az új kormánykoalícióból.

Egyelőre újabb titkos tárgyalások folynak.

Korrupció gyanújával bíróság elé állítják a francia munkaügyi minisztert

Olivier Dussopt francia munkaügyi, foglalkoztatási és integrációs miniszternek bíróságon kell felelnie november 27. és 30. között egy korrupciós gyanú miatt – tudta meg pénteken francia igazságügyi forrásokból az AFP hírügynökség.

A tárcavezetőt azzal vádolta meg a korrupciós ügyekkel foglalkozó országos pénzügyi ügyészség, hogy 2009-2010-ben a közép-franciaországi Annonay település polgármesterként és országgyűlési képviselőjeként előnyben részesített egy vállalatot egy közbeszerzési pályázaton. Az ügyben a Saur vízgazdálkodási vállalatot és annak korábbi vezetőjét, Olivier Brousse-t is vád alá helyezték korrumpálás gyanújával.

A miniszter korábban azt mondta, hogy „semmilyen korrupció nem hányható a szemére”.

Olivier Dussopt ellen az ügyészség eredetileg egy másik ügyben indított előzetes vizsgálatot, mégpedig Gérard Garouste festő két alkotása miatt, amelyet 2017-ben egy vállalkozás adott ajándékba az akkor még polgármesterként és képviselőként tevékenykedő politikusnak. A vizsgálat célja az volt, megállapítsa, történt-e korrupció az ajándékozásokor.

A Médiapart tényfeltáró portál februárban adta hírül, hogy a miniszternél házkutatást tartottak a hatóságok, ennek során egy közbeszerzési pályázat körüli gyanús előnyöszerzési ügyre derült fény. Akkor Elisabeth Borne miniszterelnök és Emmanuel Macron államfő is teljes támogatásáról biztosította a minisztert, aki a több száz ezres tüntetéseken vitatott nyugdíjreformért felelős kormánytagként a médiában az egyik legtöbbet szereplő politikus volt. (MTI)

Tovább tart a tanügyi sztrájk

Folytatódik a tanügyi sztrájk, mivel a szakszervezetek nem tartják kielégítőnek a 2023/53-as sürgősségi kormányrendeletet.

A Szabad Tanügyi Szakszervezetek Szövetsége (FSLI) és a Spiru Haret tanügyi szakszervezeti szövetség közös közleményében azt írják, az általuk képviselt tanügyi alkalmazottak nevében továbbra is kéri: a kormány és a hatalmon levő politikai pártok foglalják jogszámba, hogy a kezdő tanárok fizetése nem lehet kisebb a bruttó országos átlagbérnél, és hogy az összes oktató fizetése fokozatosan nő a funkció, a képzettség, a szolgálati idő és a szakmai fokozat függvényében.

A szakszervezetek sérelmezik, hogy ezeket a feltételeket nem foglalták bele az új közoktatási törvénybe, és a 2023/53-as sürgősségi kormányrendeletnek is csak az indoklásában szerepel.

A közleményt *Simion Hăncescu*, a FSLI elnöke, és *Marius Ovidiu Nistor*, a Spiru Haret szakszervezeti szövetség vezetője írta alá.

A dokumentum szerint a tanügyi alkalmazottak elégedetlenek azzal is, hogy a javasolt bértáblát három év alatt léptetnék érvénybe. A szakszervezetek kéri ennek a periódusnak a lerövidítését. Hozzáteszik, hogy a 2023/53-as sürgősségi kormányrendeletben előírt összegeket a szakszervezeti tagok túl alacsonynak tartják.

„Ahogy az elején is mondtuk, ez a

sztrájk nem csak a bérekről szól. A tiltakozásnak ez a szélsőséges formája az oktatás jövőjéről is szól, arról, hogy a társadalom hogyan gondolkodik a tanári szakmáról. Azonban az a mód, ahogyan a kormány és a kormányon lévő politikai pártok vezetői kezelték az eseményeket május 10-től (az oktatási dolgozók által szervezett első tüntetés időpontjától) mostanig, arra enged következtetni, hogy a sztrájk lezártaival visszatérnek a régi szokásaikhoz, azaz továbbra sem fognak befektetni az oktatásba és a tanügyi alkalmazottakba. Ez a probléma, politikus urak, elnök úr” – írják a szakszervezetek. Hozzáteszik, a kormány nem győzte meg őket arról, hogy a sztrájk után valóban be fog fektetni az oktatásba, és nem hiszik el, hogy a konszolidált költségvetési kiadások 15 százalékat valóban oktatásra fordítják, mivel azt sem tartották be tíz éven keresztül, hogy a GDP 6 százalékat fordítsák erre az ágazatra.

„Ne veszekedjenek velünk, ne küldjenek vissza az osztálytermekbe! Változtassanak a hangnemükön, és vállalják fel, hogy máától nemzeti prioritássá válik az oktatás! És nem csak számunkra, a rendszer alkalmazottai számára, hanem a több mint 3.000.000 tanuló számára is, akiknek a háta mögé próbálnak elbújni, és akiket megpróbálnak nyilatkozataikkal ellenünk fordítani!” – üzenik a szakszervezetek a politikusoknak. (Agerpres)

A kormányfő minőségi oktatást szeretne „Újragondolnák” a méltányos bérezési rendszert

A minőségi oktatás kedvező körülményeinek fontosságára hívta fel a figyelmet hétfőn, az oktatás napján Nicolae Ciucă miniszterelnök. Ciucă azt írta üzenetében, a kormány elkezdte a bérezési rendszer méltányos újragondolását, de a szükséges erőforrások tekintetében felelősségteljes és realista hozzáállásra van szükség.

„A gyermekeink jövőjét meghatározó fordulóponthoz érkezünk a romániai oktatás tekintetében. A tanügyi sztrájk egy olyan realitásból eredt, ami párbeszéd útján javítható, és én miniszterelnökként tiszteletéről és nyitottságról tettem tanúbizonyságot a tanügyi rendszer képviselőivel folytatott konzultációk során, illetve a megfogalmazott követelésekre válaszként elfogadott intézkedésekkel. Mindannyian szeretnénk megteremteni a minőségi oktatás kedvező kereteit, ezt fel is vállaltuk, és neki

is fogtunk a bérezés méltányos újragondolásának – ezt közöltük is tárgyalópartnereinkkel. Ezeket a kérdéseket azonban felelősséggel és realizmussal kezeljük, kijelölve a prioritást élvező szükséges erőforrásokat” – üzent a miniszterelnök.

Nicolae Ciucă hozzátette, a kormány elfogalhatóvá tette a szabad tanári állásokat, az új bértábla biztosítja a tanárok fizetésemelését, dolgoznak az iskolai infrastruktúra korszerűsítésén. Az országos helyreállítási tervből (PNRR) 3,6 milliárd eurót különítenek el bölcsődék, óvodák, iskolák építésére, illetve felújítására és digitalizálására. Az összeget az állami költségvetésből egészítik ki – sorolta.

A kormányfő hangsúlyozta az oktatás fontosságát, kifejtette, hogy a fiatal nemzedékek nevelése a tanárok, szülők és az egész társadalom „állandó felelőssége”. (Agerpres)

Ha nem ér véget a sztrájk

Átütemezhetik az országos vizsgákat

Ha a héten nem ér véget a tanügyi alkalmazottak általános sztrájkja, számolni kell az országos vizsgák átütemezésének lehetőségével – jelentette ki múlt pénteken a tanügyminiszter.

Ligia Deca elmondta, eddig nem kellett módosítani a nyolcadikos országos képességfelmérő vizsgája és az érettségi ütemtervét, de meghosszabbították június 9-éig a diákok tanulmányi helyzetének lezárását és az érettségire való iratkozás időszakát.

„Június 12-én kezdődik az érettségi, 19-én pedig a képességfelmérő vizsga, de ahhoz, hogy tartani tudjuk magunkat az eredeti ütemtervhez, hogy biztosítsuk a kiszámíthatóságot és a jó vizsgakörülményeket, jövő héttől mindenkinek vissza kellene térnie az osztálytermekbe. Ha ez nem fog megtörténni, fontolóra kell venni a

vizsgákra való feliratkozási időszak és a tanulmányi helyzet lezárásának meghosszabbítását és az országos vizsgák átütemezését” – szögezte le.

A tárcavezető megjegyezte, hogy 183 ezer tanuló készül a képességfelmérő vizsgára, és hozzávetőlegesen 142 ezren az érettségire. „Ennek a több százezer tanulóknak az érdekében újra kell kezdeni a tanítást” – fogalmazott.

Deca hozzátette, június 9-éig kiderül, hogy lehet-e tartani a vizsgák jelenlegi menetrendjét. Mint mondta, ha módosítani is kell az időpontokon, első körben csak a június 12-én kezdődő kompetenciavizsgákat ütemeznék át.

„A vizsgák eltörléséről nem lehet szó. Minden nyolcadik osztályt vagy líceumot végző diáknak lehetősége lesz vizsgázni” – mutatott rá a tanügyminiszter. (Agerpres)

Fotó: Nagy Tibor

Csúcstalálkozó Pozsonyban

Pozsonyban tartják kedden a Bukaresti Kilencek (B9) csúcstalálkozóját, amelyen Klaus Iohannis államfő is részt vesz.

A csúcstalálkozónak Zuzana Čaputová szlovák és Andrzej Duda lengyel elnök lesz a házigazdája. Az eseményen részt vesz a NATO főtitkára, Jens Stoltenberg is.

A Bukaresti Kilencek csúcstalálkozójára körülbelül egy hónappal a vilniusi NATO-csúcsta-

lálkozó előtt kerül sor. A megbeszéléseken napirendre kerül a madridi NATO-csúcson hozott döntések gyakorlatba ültetésének jelenlegi stádiuma, beleértve a védelemre fordított beruházásokat is, valamint Ukrajna euroatlanti integrációs törekvéseinek támogatása.

Szó lesz ugyanakkor a régióban lévő sebezhető partnerállamokról is, többek között a Moldovai Köztársaságról, amely komoly biztonsági kihívásokkal néz szembe. (Agerpres)

Suhajda Szilárd utolsó útja

Segíthettek volna?

Nagy-Bodó Szilárd

Suhajda Szilárd nevét megismerte a sajtó és annak fogyasztói, bár nem túlzás azt mondani, hogy mindenki jobban örvendett volna, ha nem a gyász, hanem a siker szerepelt volna a szalagcímeiben. A hegymászás nem veszélytelen, sokszor életet követel, nem egy esetben a legjobbak is áldozatul esnek.

Hosszan lehetne beszélni arról, hogy hol tévedett, hol hibázott Suhajda Szilárd, de az is könnyen megtörténhet, hogy nem az ő számításai vezettek a tragédiához. A teljes igazságot soha nem fogjuk megismerni. Suhajda Szilárd életét a hegymászásnak szentelte, az emlékezésekből pedig kiderül, hogy bátor volt, ami elengedhetetlen

ehhez a hivatáshoz, de egyben felelősségteljes is, körültekintően mászott, tisztában volt azzal, hogy minden esetben a hegy az úr.

A halálest kapcsán okkal borult gyászba mindenki, aki ismerte személyesen, és az is, aki csak hallott róla, egyöntetű volt az érzés: értékes embert veszítettünk el. Az esetet kapcsolatban voltak történetek, amelyek közül néhány bizonyosságot is nyert, ezek talán még az esetről is megrázóbbak. A Hillary-lépcső alján, az utolsó nagy megpróbáltatás előtt, közel 8800 méteres magasságban látták utoljára életben. Hegymászók és serpák egyaránt azt mondták, akkor már ödemás tüneteket mutatott. De senki nem ment oda hozzá. Mindenki tisztában volt azzal, hogy saját magát és az expe-

dícióját is veszélybe sodorhatja vele. De hol marad akkor az emberiség? Igen, fájdalmas, ha nem érzjük el a csúcst, a hegymászók álmát, a Föld legmagasabb pontját. Ez tagadhatatlan, de idővel újra meg lehet próbálni, újra neki lehet vágni tiszta lelkiismerettel, azzal a tudattal, hogy segítettünk egy bajba jutott társunknak. Sajnos Suhajda Szilárd nem tud erről beszámolni, nem tudja azt mondani, hogy bár nem sikerült, és miatta esetleg másnak sem sikerült, találkozott az összetartással, az emberséggel. Indult ugyan akció a megmentésére, de akkor már késő volt. Suhajda Szilárd a hegyen maradt és marad örökre, most már fentről nézi a csúcst, ahova vágyott, és amit majdnem meg is hódította.

Nem lehet visszaporgetni az időt, és nem lehet változtatni, viszont az eset tanulsággal szolgálhat mindenki számára. Élünk a Föld bármely részén és foglalkozunk bármivel, elsősorban emberek vagyunk, érző lények, akik esetében az emocionális behatások felül kell hogy írják a racionalitást. Segítenünk kell a bajba jutottakon, mert nekünk is jólesne ez fordított helyzetben. Persze a segítségnyújtás mindig kockázattal jár, de érdemes ezeket bevállalni, hiszen csak így szerezheti vissza az emberiség a valódi arcát, ez különböztet meg minket a beprogramozott robotoktól. A szolidaritás nem csak akkor kell megmutatkozzon, amikor élet-halál kérdés van, a mindennapi kis segítségnyújtás, támogatás is sokat számít, és igen, néha tényleg elég egy kedves szó.

Lehet gondolni arra is, hogy a szomszédunkban véres háború van, vagy arra, hogy hányan éheznek

globális szinten, ezeken egyenként nem tudunk segíteni. Összefogással viszont ezeket a problémákat is meg lehet oldani vagy legalább enyhíteni. Ugyanakkor szükség van a hétköznapi hősökre is, akik az iskolában megosztják a szendvicüket azzal a társukkal, akinek nincs, akik odamennek és segítenek a tanulásban vagy a munkahelyen egy-egy bonyolultabb feladat elvégzésében, akiket bármikor fel lehet hívni és mankót nyújtanak, akik megelélik az embert a nehezebb pillanatokban. Szükség van az emberségre, talán még soha nem látott mértékben, mert ez lett napjaink legnagyobb „hiánycikke”. Ha csak egy kicsivel is szolidárisabbak leszünk társainkkal, ha a segítségnyújtásért képesek vagyunk kockáztatni vagy lemondani, akkor Suhajda Szilárd és sokan mások nem vesztették el az életüket hiába. Az emberi szolidaritás valahol az ő hagyatéka is.

Sikeres volt az ötödik Mesevásár

(Folytatás az 1. oldalról)

álmodta meg a fiatal mesehallgatóknak, olvasóknak szóló kötetek marosvásárhelyi megszemeletét.

– Beszéljünk először az ötödik Mesevásárral szemmel láthatóan igen gazdag felhozataláról.

– A gyermekeknek szóló mesekönyvek mellett kifestősök, foglalkoztatók, ismeretterjesztő könyvek, illetve ifjúsági regények is helyet kaptak a vásáron. Gyönyörűen illusztrált könyveket hoztunk Magyarországról, a Kolibri Kiadó, a Csimota, a Móra, a Cerkabella, a Scolar Kids, a Pagony kínálatából, ugyanakkor idén sikerült megszólítani a HVG Kiadót is, amellyel már tavaly volt egy szerződésünk a nagy nemzetközi könyvvásárra. Néhány gyermek- és ifjúsági kiadványával a Mentor Könyvek Kiadó is jelen volt. A kiadónak van egy összegző képeslap-könyve, amely az év minden eseményére több képeslapot tartalmaz Pánczél Éva rajzfilmanimátor illusztrációival, ebből a kiadványból is hoztunk. Az említettek mellett a Hyperion Kiadónak köszönhetően román nyelvű foglalkoztató- és munkafüzetek, színezők, valamint mese- és ifjúsági könyvek is szerepeltek a felhozatalban. Idei újdonságnak számított a társasjátékok és játékos fejtörők hangsúlyosabb jelenléte, valamint az Ex libris pecsétek. Olyan jó elmagyarázni a gyermekeknek, hogy majd, amikor nagy könyvtárunk lesz, egy ilyen pecséttel és egy kis tintapárna segítségével mindenik könyvbe beleüthetik a saját logójukat, ami jelzi, hogy a kötet az ő tulajdonuk.

– Mi az eddigi tapasztalatod a gyermek-, illetve ifjúsági kiadványok iránti keresletről?

– Meglátásom szerint a fiatal korosztályok irodalma iránt nem lankad az érdeklődés. A gyermekek, tinédzserek olvasási szokásában nem tapasztaltam recessziót, és amikor egy szülő látja, hogy a gyermeke szeret olvasni, mindent megtesz annak érdekében, hogy kedvence kedvencét megvásárolja. Eppen ezért úgy gondolom, hogy ez a fajta irodalom újra a reneszánszát éli.

– Meg lehet-e állapítani, hogy a klasszikus vagy a kortárs irodalom iránt nagyobb-e az érdeklődés?

– Tapasztalataim szerint a klasszikus mesék legalább annyira kedveltek, mint a kortárs művek. Nyilván vannak olyan mai szerzők, akiknek a kötetei a legkeresettebbek, mint például Berg Judit Rumini- és Lengemesék vagy Dániel András Kuflik sorozata.

Ifj. Király Istvánt a nap végén a mesevásári forgalomról kérdeztük.

– A jól összehangolt munkának köszönhetően igen nagy érdeklődés övezte az ötödik Mesevásárt. Ami a könyvigényt illeti, úgy tűnik, hogy leginkább azok kerültek a figyelem középpontjába, amelyek ritkábban vannak jelen a hazai boltokban. Ezek a Scolar Kids, de még inkább a HVG ismeretterjesztő kiadványai voltak: úrkutatási, gépészeti, biológiai, orvosi, zenei lexikonok. Ezenkívül nyilván a Rumini- emlékműsorral változott, amely a költő szellemiségét idézi. Amint azt az alkotók írják, Kányádi Sándor a Maros Művészegyüttes életéhez szervesen hozzátartozik: korábban két Kányádi-előadást vitt színre, a *Vannak vidékek* és a *Fekete-piros* címűeket. A harmadik Kányádi-műsort még a költő életében el szeretnék volna elkészíteni, de erre sajnos nem kerülhetett sor. Az alkotók egy mindenki számára élvezhető előadást álmodtak meg, amelyet azok is szeretni fognak, akik nemcsak a néptáncot, hanem az irodalmat, a verseket is kedvelik, illetve ragaszkodnak ahhoz a

Maros Művészegyüttes: Valaki jár a fák hegyén

Az idei évadban csak egyszer tekinthető meg az előadás

Fotó: Barabási Attila-Csaba

Valaki jár a fák hegyén című, Kányádi Sándor szellemiségét és emlékét megidéző, a költő legendássá vált versének címét kölcsön vevő műsort vízsi színre június 20-án 19 órai kezdettel a Maros Művészegyüttes a társulat kövesdombi előadótermében. Az idei évadban csak egyszer, ezen alkalommal megtekinthető műsor felidézi a Kossuth-díjas költő, író, műfordító verseit, elévülhetetlen gondolatvilágát, nézeteit és az őt körülvevő világot, megjeleníti a tájakat, szülőföldjét és szépségeit – a vidékeket, ahol élt, táncok jelenítik meg. A produkciót egy trilogia terve előzte meg, az utolsó rész emlékműsorrá változott, amely a költő szellemiségét idézi.

Amint azt az alkotók írják, Kányádi Sándor a Maros Művészegyüttes életéhez szervesen hozzátartozik: korábban két Kányádi-előadást vitt színre, a *Vannak vidékek* és a *Fekete-piros* címűeket. A harmadik Kányádi-műsort még a költő életében el szeretnék volna elkészíteni, de erre sajnos nem kerülhetett sor. Az alkotók egy mindenki számára élvezhető előadást álmodtak meg, amelyet azok is szeretni fognak, akik nemcsak a néptáncot, hanem az irodalmat, a verseket is kedvelik, illetve ragaszkodnak ahhoz a

régióhoz, amelyben Kányádi élt. A műsor alatt négy vers hangzik el, emiatt szükség volt egy színművészre, a versek hangulatát a koreográfia is erősíti. Megjelennek különböző tájegységek táncai, Kalotaszegtől kezdve a Mezőségen és a Nyáradmentén keresztül a Gyimesig. Kányádi hangja mintegy alaphangként jelenik meg a műsorban – érdekes, hogy a költő már évtizedekkel ezelőtt írt verseiben is ráértett arra, hogy milyen világ lesz majd a 21. században, versei aktuálisak az erdélyi magyarság, a marosvásárhelyi magyarság helyzetképe szempontjából is. A produkcióban nem a néptáncban van a hangsúly, egy élő zenével és bejátszott, írott zenével is gazdagított előadásról van szó, amely az embert abba a világba kíséri el, amelyet Kányádi a versein keresztül teremtett. Érdekes előadás, mert verset átírni táncba, mozgásba nem egyszerű.

A produkció alkotócsapata: zene – ifj. Csoóri Sándor, rendezés, koreográfia – Juhász Zsolt, a koreográfus munkatársa – Ágfalvi György, forgatókönyv, szerkesztés – Novák Ferenc Tata.

Az előadás megtekintéséhez előzetes helyfoglalás szükséges 8-16 óra között a 0757-059-594-es telefonszámon. (Knb.)

Fotó: Karácsonyi Zsigmond

Digitális analfabéták

Kuszálík Péter

Május 23-i cikkemet ezzel zártam: az Információs Technológia uralkodói azért zavarnak vissza minket az elemibe: tessék megtanulni a digitális ábécét. – Lenne még néhány szavam erről a témáról...

A 20. század lezárása után néhány fickó körbefuttatta a kérdést: ki volt a második évezred legfontosabb embere? Szavazattöbbséggel Gutenberg nyert, utána tíz perc szünet. Én még a század vége előtt elballagtam Mainzba, és megnéztem Johannes Gensfleisch zum Gutenberg bátyó múzeumát, mert a nyomdászatot óriási találmánynak tartom. 1448-tól élt a városkában, ott fejlesztette ki a mozgatható és cserélhető betűkkel történő nyomtatást. Az általa kidolgozott műveletsoron – betűöntés, szedés és nyomás – a 18. század végéig nem kellett változtatni.

A könyvnyomtatás tette lehetővé az ismeretek széles körű terjesztését, de az olvasás még jó ideig csak a kiváltságos rétegek foglalatossága volt. (Ötven évvel ezelőtt a

nyolcadikos Sunci még azzal egészítette ki a zsebpénzét, hogy a főtéri CEC-ben darabonként két lejért töltötte ki az analfabéták pénzigénylő űrlapjait. A félkarú Rupitól csak egy lejt kért.)

A második világháború után még sűrű gondot jelentett az írástudatlanság. 1948 után indult komolyabb kampány az analfabetizmus felszámolására, de 2000 után új franczarikat diagnosztizáltak: az iskolákból olyan diákok sétáltak ki, akik ismerték ugyan az ábécét (tehát nem voltak analfabéták), de képtelenek voltak még a közepesen nehéz szövegeket is megérteni. Az ilyenek kedvéért tovább csökkentették a tananyagot, s a középiskolák színvonalát le kellett 'butítani', mert olyan emberanyag van felnővőben, amelyre kiválóan illik Murphy nagyapám meghatározása: „a Földön az intelligencia állandó, a népesség viszont hatalmas mértékben növekszik”.

Megszüntették a szakiskolák javát, manapság nagyítóval sem lehet komoly áruszakértőket találni egy sereg szakmában. Nagyapám idején a méteressel verték kék cí-

kosra azt a rőfössegedet, aki nem tudta megkülönböztetni a krepdesint a szaténtól, manapság – az áruházi polcfeltöltők korában – a személyi szabadságjogok megsértésének számít, ha egy vizesnyolcast szakmai kérdésekkel 'zaklatnak'.

Ebbe a sivár hangulatba robbant be az új nemzeti program: miniszteri szinten gondoskodnak a 'digitális jólétről'. Merthogy: a romániai lakosság mindössze 25 százaléka digitális írástudó, ezt az arányt 2030-ra 80 százalékra kellene feltornászni.

„A digitális gazdaság és társadalom mutatója (DESI) és az Eurostat adatai is ezt támasztják alá, szögezte le Sebastian Burduja kutatásért, innovációért és digitalizációért felelős miniszter a szaktárca által a Világbank támogatásával kidolgozott 'Digitális alapkészségek a román állampolgárok számára' című projekt csütörtöki nyitókonferenciáján. Hangsúlyozta, ha nincsenek digitális készségeink, nem tudunk digitális szolgáltatásokat nyújtani.” (maszol.ro, 2023. ápr. 7.)

Kedves elvtársak, ott a Nagy

Fehér Palotában! Ideje volna észrevenni, hogy a digitális szolgáltatást nem lehet megenni. Jó nekünk az analóg szolgáltatás is, de azt lassan kirekesztik mindenhol, mert nem elég 'eurokonform'. Többször is figyelmeztettem az okostojásokat: ha András bá nem fejné meg a teheneit Székesen és Csongai nem vetné el idejében a kukoricát, akkor nem lenne tejes puliszka vacsorára. Mesterséges Intelligencia és digitális jólét hiányától szenved a nép? Sose hittem volna.

„Az Európai Bizottság célkitűzése szerint 2030-ra el kell érni a 80 százalékot, ami azt feltételezi, hogy évente egymillió román állampolgárt kell digitális írástudóvá tenni. A minisztérium közleménye szerint a projekt keretén belül több mint ezer vidéki könyvtárat és öt megyei könyvtárat korszerűsítenek és szerelnék fel, hogy segíthesse a digitális ismeretek megszerzésében. Erre a célra 37 millió eurós támogatás áll rendelkezésre.

A projektben előirányzott célcsoportok a könyvtárosok, az alapvető digitális készségekkel nem rendelkező emberek, a munkanélküliek, a helyi közösségek, különösen a vidéki és a kisvárosi területeken. A forrásokat a megyei

önkormányzatok hívhatják le, a helyi igények alapján. Ezzel egyidejűleg a Világbank kidolgozza a könyvtárosok képzési tantervét, hogy majd ők adhassák tovább az ismereteket a közösség tagjainak.

A beruházás részeként várhatóan akár százezer hátrányos helyzetű, közösségben élő polgár olyan alapkészségeit fejlesztik, mint a digitális írástudás, a kommunikáció, a médiaműveltség, a digitális tartalomkészítés, a digitális biztonság és a digitális vállalkozói ismeretek.”

Hm, digitális biztonság? Az analóg rendszerekben nincs szükség vírusvédelemre; megspórolhatom a személyi számítógépet és a vele járó sok nyugót és kiadást. Egy múzeumot úgy fosztottak ki, hogy előbb kicsavarták a biztosítékot, s ezzel tették nyugdíjba a digitális biztonságtechnikát. A régi világban minden faluban találtál valakit, aki kisegített a bajból, ha leállt – az 'analóg' – Dacia gépkocsi. Megnézném, hogy ma mit töltenek a világhíres Tesla autóbába, ha elfogyott belőle az áram...

'Nem azért mondom', csak úgy megjegyzem: Gutenberg szőlőpréssből átalakított nyomdagépe ötszáz évig 'analóg' módon szolgálta a kultúrát.

A jövőnek épít a jelen

Méltó otthonokra talált a kultúra

Május 26-án többszörös avatóünnepségre került sor Balavásár községben. Az önkormányzattól nagy áldozatokat követelő beruházások átadásán elhangzott, hogy mindezt a következő nemzedéknek (is) építették, és a községnek újabb beruházási tervei is vannak.

Gligor Róbert László

Május 26-án délután ünneplőbe öltözött Balavásár község egy része, hogy méltóképp ünnepelje két nagyobb beruházás befejezését. Délután a nagykendi Petőfi Sándor művelődési otthont avatták fel, a költő születésének 200. évfordulója kapcsán *Petőfi él* címmel irodalmi műsorral léptek színpadra a kendi iskolás gyerekek. Ezt megelőzően gyermeknapot tartottak, majd felavatták a művelődési otthon mellett létesített játszótérrel, a gyerekek és szüleik nagy örömeire. Este a balavásári Eperjesi Mimi művelődési otthont avatták, amely teljesen megújult, és már használatba is vette a nagyközönség. Meghitt hangulatú, színes irodalmi műsort mutatott be a Székely Ella vezette helyi irodalmi kör, a *Balavásár gyöngyszemei* című előadásban egy márdárka szemével kísérték végig mindazt, amit Balavásár jelenthet lakóinak. A napot a nyáradszeredai

kabinetet *Bogya Annamária* államtitkár képviselte, továbbá jelen voltak *Csép Éva Andrea* és *Kolcsár Károly* parlamenti képviselők is, valamint *Oltean Csongor* volt államtitkár, a Magyar Ifjúsági Értekezlet elnöke.

Üzletből, romokból közösségi tér

Valós szükségletre született megoldás Balavásáron és Nagykendén a kultúrotthonok felújításával – derült ki *Varga Adorján* polgármester ünnepköszöntő beszámolójából. A

A klub, a konyha és a pince része maradt meg, amelyhez hozzátoldották a mai rendezvénytermet és az öltözőt. Sagyebó István előző polgármester a vidékfejlesztési ügynökség pályázatára nyújtott be felújítási tervet, és 2017-ben aláírták a támogatási szerződést 1 millió lej értékben.

A kultúrotthon állapotának romlását nagyban befolyásolta a hozzá nagyon közel levő, tönkrement ház, amely ráadásul elérhetetlenné és szinte megközelíthetlenné tette a kultúrotthon belső udvarát. A pol-

Mindkét épületet pályázati támogatásból és önerőből újították fel

Megújult épületekben örülhetnek a helyiek a kulturális rendezvényeknek

Bekecs Néptáncszínház által bemutatott *Tóték* című előadás zárta a balavásári kultúrotthonban.

Mindkét helyszínen az önkormányzat és a közösség képviselői mellett jelen voltak megyei és országos elöljárók: a Maros Megyei Tanácsot *Kovács Mihály Levente* alelnök, a miniszterelnök-helyettesi

nagykendi művelődési otthon épülete a 19. század végén épült, zsidó kereskedők használták üzlethelyiségnek és közösségi térnek. Ma is meglévő boltíves pincéje a háborúk alatt nyújtott menedéket a falu lakosságának, 1958-ban a falu lakóinak összefogásával, közmunkával átépítették, egy részét lebontották.

gármester javaslatára a helyi tanács határozatot fogadott el a ház és a telek megvásárlásáról, így 2021-ben lebontották és eltakarították az épületeket. A kultúrotthonnál lebontották a menthetetlen állapotban levő klub- és konyharészt, az épületben új mosdókat alakítottak ki, és az udvaron levő felszíni víztározót föld

A helyiek méltó műsorral készültek a nagy napra

Fotók: Varga Adorján közösségi oldala

A balavásári épületnek is van neve

alattival helyettesítették. A megvásárolt területen az önkormányzat saját költségvetéséből parkolót, játszótérrel, zöldövezetet és kerítést építtetett. A koronavírus-járvány és a háború hatására a beruházás értéke többszörösére nőtt, ezt saját forrásból kellett biztosítani.

Most sikerült visszaadni a kultúrotthon régi pompáját. A helyi tanács döntése alapján lassan két évtizede az intézmény felvette a magyar irodalom legnagyobb költőjének, Petőfi Sándornak a nevét, most felkerülhetett a falra az őt ábrázoló műalkotás, amelyet az önkormányzat megrendelésére készített Páll Hunor kiskendi faszobrász 2020-ban. Sikerült összegyűjteni és kiállítani a Nagykend múltjából fennmaradt fényképeket is, amelyek most már méltó helyen, a kultúrotthon falain tanúskodnak a település múltjáról. „A gyermeknapon részt vevő gyerekek boldogságát elnézve látom, hogy nem volt hiábavaló a sok munka és fáradtság, hiszem, hogy településünk ék-köve lesz a kultúrotthon, a játszótér, a park, a rendezett parkoló és az egész kultúrotthon körüli felújított tér” – mondta az avatón Varga Adorján polgármester.

A balavásári kultúrotthon az 1970-es években épült, az egész közösség összefogásával. Az évek alatt a falu összefogásával és az önkormányzat támogatásával több álagymegőrző munkálatot is végeztek az épületen, de strukturális beavatkozások hiányában állapota folyamatosan romlott. A felújítását a kendihez hasonlóan Sagyebó István kezdeményezte, a beruházásra 2018-ban közel 1,75 millió lej pályázati támogatást adott a vidékfejlesztési ügynökség. Itt is sok volt a többletköltség az utóbbi években, ezt az önkormányzat vállalta fel, így február elején átvehették az elkészült épületet. „Az idén Székely Ella tanácsos asszony javaslatára a kultúrotthon felvette az Eperjesi Mimi nevet Balavásár ikonikus szülőlte emlékére, kinek nevét a faluban működő színjátszó társulat is viseli” – tette hozzá az avatón az előljáró. Pénteken nem csak egy felújított épületet, hanem egy impozáns, közösségi, ifjúsági, házasságkötő termet, könyvtárat, irodahelyiségeket tartalmazó kulturális központot adtak használatba, amit a község lakói generációkon keresztül fognak majd használni.

Új beruházások következnek

A polgármester arról is beszélt, hogy a kultúrotthont más beruházások is követik a faluban: hamarosan elkezdik a bölcsőde építését, az orvosi rendelő és a tűzoltóság épületének felújítását, egy modern piaccsarnokot terveznek, SMURD rohammentő szolgálat és körforgalom épül, csatornahálózatot építettek és ivóvízhálózatot terveznek, nappali idősfoglalkoztató központra adnak le pályázatot, és iskolai felszerelésekre nyertek támogatást.

„Remélem, hogy meg tudjuk mindezeket becsülni, fogunk tudni rá vigyázni, tisztán tartani, ápolni és civilizáltan használni sok-sok éven át, hiszen azért építünk, hogy azoknak, akik utánunk jönnek, könnyebb legyen” – fogalmazott az előljáró, aki köszönetet mondott az országos RMDSZ munkájáért is, amelynek eredményeként Balavásár községnek több mint húsz pályázata van különböző fázisokban, közel 20 millió euró értékben.

Jeles nap

Márai Sándor gondolatát idézve, jeles nap volt a pénteki a falu életében, hiszen a kultúrotthon is új ruhába öltözött, ezért szívvel-lélekkel ünnepeltek – mondta el lapunknak *Székely Ella*, a Balavásárárt Egyesület projektvezetője, a szervezet Eperjesi Mimi irodalmi körének vezetője.

Nagyon nagy szükség volt a felújított kultúrotthonra, hiszen ha van művelődési ház és azt emberek töltik be, az a közösség megtartó erejét jelenti – tette hozzá a helyi tanácsos, aki művelődésszervezőként életének egy kisebb részét ebben az épületben töltötte el a sok színdarab, előadás, közösségi esemény szervezése során.

Tőle tudtuk meg, hogy a 19. században a faluban élt Eperjesi gróf egy szomszéd faluban élő idős férfhoz szeretete volna feleségül adni a lányát, Mimit, aki az esküvő napján (hogy nem lehetett a szíve ifjú választottjává) belehalt szerelmi bánatába. A falu fölött nyugszik díszes kőkoporsóban. A romantikus, igaz történet tudatában a helyi irodalom-szerető fiataloké volt az ötlet, hogy a művelődési csoport felvegye a lány nevét, míg idén a művelődési otthon is felvette a település egykori jeles személyiségének nevét.

Kenden új játszótérrel és parkolóval bővült a kultúrotthon melletti tér

Hárman távoztak, Ciobotariu aláírására várnak

Bálint Zsombor

Liviu Ciobotariu veszi át a Sepsi OSK labdarúgócsapatának szakmai irányítását a távozó Cristiano Bergodtól, az új edzőt Háromszékre várják, hogy aláírja szerződését. Maga Diószegi László tulajdonos jelentette be, hogy megegyeztek a szakemberrel, és számára az adott szó többet jelent, mint az aláírás, ha pedig az edző mégis – az adott szó ellenére – megmondja magát, mielőtt az egyezés hivatalossá válna, akkor az azt jelenti, hogy nincs is szükség a szolgálataira, mert nem felel meg a klub erkölcsi elvárásainak.

Ciobotariu legutóbb az FC Voluntari-ból csínlta, a hivalkodó nevek nélküli keret ellenére, jó középcsapatot, a marosvásárhelyi drukkerek pedig nagyon jól emlé-

keznek arra, hogy ő ült az ASA kispadján abban az idényben, amikor az alakulat hajszállal maradt le a bajnoki címről egy emlékezetes hazai vereség következtében (hogy akkor mi történt és miért, egyszerűen talán valaki elmondja, megírja; ma még túl fiatalok a szereplők ahhoz, hogy legyen veszténevelőjük a valóság feltárásával). A Sepsi OSK vezetői elmondták, Ciobotariu neve már Bergodi leszerződése előtt is felmerült, hiszen csendes, nyugodt egyénisége jól illik a botrányoktól mindig óztkodó klubhoz.

Az új edző a Sepsi OSK-ban a saját fiát is edzheti, hiszen Denis Ciobotariu jól beilleszkedett az előző idényben a csapatba. Három játékost a volt keretből viszont már egészen biztosan nem fog irányítani. Enriko Papanak lejárt a köl-

csónszerződése, Anass Achahbar pedig súlyos sérüléséből való felépülése után nem tudta ismét felvenni a ritmust, az utóbbi időben egyáltalán nem számítottak a játékára. A harmadik, akinek a távozását bejelentették, a 34 éves jobbáhtvéd, Radoszlav Dimitrov, akinek a játéka jól érzékelhető volt, hogy egyre nehezebben tudja tartani a ritmust, és többször sérüléssel küszködött.

Egyelőre ennyi, amit hivatalosan tudni lehet, illetve az is biztos, hogy Ciobotariu magával hozza Voluntari-tól a kölcsönbe adott Damaşcant. Egyes források szerint az izlandi Sigurjónsson is érkezik az edzővel, ennek megerősítésére azonban még várni kell, mint ahogy a keretben biztosan bekövetkező egyéb változásokra is.

Benmaradt a Nyíregyháza

Benmaradt a Nyíregyháza a magyar labdarúgó NB II osztályozójának vasárnapi visszavágóját követően. A nyírségi csapat az idegenbeli döntetlent követően pályaválasztóként egygólos győzelmet aratott az NB III nyugati csoportját megnyerő Veszprém felett Kisvárdán, így megőrizte másodosztályú tagságát.

Osztályozó az NB II-es tagságért, visszavágók:

* Nyíregyháza Spartacus FC – Practical VLS Veszprém 1-0 (1-0), a párharc győztese: a Nyíregyháza Spartacus FC 1-0-s összesítéssel;

* Szentlőrinc – BVSC-Zugló 1-2 (0-0), a párharc győztese: a BVSC-Zugló 2-1-es összesítéssel;

* Ivánca KSE – HR-Rent Kozármisleny 0-3 (0-1), a párharc győztese: a HR-Rent Kozármisleny 3-1-es összesítéssel.

Eredményjelző

* selejtező az Európa-konferencialigás szereplés jogáért: Kolozsvári CFR 1907 – FC Universitatea 1948 Craiova 1-0 – hosszabbítás után.

* osztályozó a superligás szereplési jogért, 1. mérkőzés: Bukaresti Dinamo 1948 – CFC Argeş Piteşti 6-1, Bodzavásári Gloria – Aradi UTA 0-0; 2. mérkőzés: CFC Argeş Piteşti – Bukaresti Dinamo 1948 4-2 (összesítésben: 5-8), Aradi UTA – Bodzavásári Gloria 5-1 (5-1).

A CFR 1907 indulhat az Európa-konferencialigában

A Kolozsvári CFR 1907 a negyedik csapat, amely képviselheti Romániát az Európa-konferencialigában. Az erdélyi alakulat az alsóházat megnyerő Universitatea 1948 Craiova elleni osztályozón hosszabbítás után 1-0-ra diadalmaskodott.

A találkozót hatalmas botrány kísérte, a craiovai csapat egyenesen összeesküvést emlegetett, miután Kovács István játékezőt igen könnyen adott a játékosuknak, Bauzának két sárga lapot és ezzel pirosat, így emberhátrányba kerültek. Kovácsot szétszedte a bukaresti audiovizuális és írott sajtó, holott ez volt a legnagyobb bűne a meccsen. Emlékeztünk ugyanakkor, hogy a kupadöntőn fordított felállásban működtek közre, Cătălin Popa volt a játékező, a videósobában pedig Kovács István ült, és miután nem adtak meg egy szabályos gólt a Sepsi OSK-nak, valamint egy nyilvánvaló büntetést sem, a „pártatlan” fővárosi sajtó önelégülten megállapította, hogy semmiféle gond nem volt a bíraskodással.

A kiesési/benmaradási osztályozó első párharcra a Dinamo 1948 Bukarest javára dőlt el, amely kihasználta az első mérkőzésen a Campionii FC Argeş belső konfliktusait, és teniszeredménnyel, 6-1-gyel utazott a visszavágóra. Ezen kétszer is felcsillant ugyan a piteşti-i remény, a korai 2-0-nál és a szünet utáni azonnali 4-1-nél, azonban egy újabb kapott gól és Calcan kiállítás megpecsételte az osztályozó sorsát. A ligás maradt az UTA is: a másik párharcban az első mérkőzésen jegyzett gól nélküli döntetlen után az aradiak hazai pályán leiskolázták a 2. ligából érkező Bodzavásárt.

Papanak, Achahbarnak és Dimitrovnak megköszönték az együttműködést

Fotó: a Sepsi OSK közösségi oldala

Bölöni feljutott a Metz-cel, de még nem biztos a folytatásban

Bölöni László vezetőedző annak ellenére nem biztos a folytatásban a Metz labdarúgócsapatánál, hogy feljutást érő helyen végzett klubjával a francia másodosztályban, és élő szerződése van a sportszervezettel.

„A következő napokban szeretném, ha tisztább vizet öntene a pohárba a vezetőséggel. Azt tudom, hogy a klub velem akarja kezdeni a következő szezon – mondta az M1 televízióinak a marosvásárhelyi születésű tréner, aki abban nem biztos, hogy ő akarja-e, vagy helyesnek dönt-e, ha folytatja. – Megfelelő erősítés nélkül nehéz megállni a helyünket, ezért tudni szeretném, a klub milyen irányba akar haladni.”

A hetvenéves szakember elárulta, a negyedik Bastia felett aratott, a feljutást bebiztosító 3-2-es hazai siker után kissé hosszúra nyúlt a péntek éjszaka, de babonából nem készültek az ünneplésre. „Az érzelmek fellángoltak, kitortek a mérkőzés után, a szurkolók szinte rabul ejtettek” – fogalmazott Bölöni László, aki hozzátette, tudták, hogy félbeszakadt a rivális Girondins Bordeaux mérkőzése, így szerinte nehezebb volt koncentrálni a saját összecsapásukra.

A Metz feljutása addig nem hivatalos, amíg a szövetség nem dönt a Bordeaux találkozásáról, amely a vendég Rodez 1-0-s vezetése után félbeszakadt. Egy hazai szurkoló ugyanis a 22. percben pályára rohant, és a gólröröm közben fellökte a gólszerző Lucas Buadest, aki elesett és agyrázkódást szenvedett. A fegyelmi bizottság lapzártáig nem döntött az ügyben, de nem valószínű, hogy befejezik a meccset, ugyanakkor ha ez megtörténne, akkor a Bordeaux-nak öt góllal kellene nyernie, hogy jobb gólkülönbségével megelőzze a második Metz.

„Kiesésnél nagy anyagi csapás éri a klubot, ezt pedig játékosok eladásával lehet megoldani. Elején nehéz volt a helyzet, mert a futballisták mindent megtettek, hogy elmehessenek” – idézte fel a szezon kezdeti nehézségeit a tréner, aki megemlítette a Guingamp elleni meccset is, amelyen négy játékosát kiállították, így csapata 3-1-s előnyről 6-3-ra kikapott. Szerinte ennek hatásai a következő három-négy fordulóban érezhetőek voltak.

A Metz a kezdeti botladozás után az utolsó 25 fordulóban veretlen maradt, így nagy hajrával sikerült megszereznie a második helyet a Le Havre mögött a francia másodosztályban.

Nem hozott szerencsét Haşegan visszatérése

Hatalmas érdeklődés övezte Nyárádtón a 2. ligás szereplésért kiírt osztályozót a Vajdahunyadi Corvinul 1921 ellen, hiszen még soha nem került ilyen közel a másodosztályhoz a helyi csapat. A nézőket az sem tántorította el attól, hogy megtöltsék nem csupán a lelátókat, de a pálya szemközti oldala mellett földtöltést, sőt a jobb oldali kapu mögötti helyet is, hogy az alapszakaszban és a rájátszásban öt mérkőzésen ötször nyertek a vajdahunyadiak. (Igaz, utóbbi többen feladták azok közül, akik nem vittek magukkal esernyőt, az első félidőben ugyanis „leszakadt az ég”).

A mérkőzés kapcsán elsősorban az került az országos hírekbe, hogy több mint egy év után vezetett ismét mérkőzést a pályán az az Ovidiu Haşegan, akit egy időben az ország legjobb játékezőjének tartottak, számos BL-meccset is irányított, azonban egy szívroham miatt egy ideig nem bíraskodhatott, az utóbbi időben csupán videóbíróként működött közre. Haşegan visszatérése azonban nem hozott szerencsét a házigazdáknak, pontosabban nem törte meg a vajdahunyadi fölényt, amely ezen a meccsen is megmutatkozott.

Az elején nagy lendülettel lépett a pályára Nyárádtó, próbálta passzokkal kijátszani az ellenfél védelmét, de nem sikerült közel kerülnie Lefter kapujához. Az első lehető-

ségeket a Corvinul hagyta ki, a 10. percben Pîrvulescu szögéből az oldalhálóba lőtt, a 20. percben Bradu lövése a rövid sarok mellett hagyta el a játékeret. Nyárádtó a 23. percben kihasználhatta volna, hogy Lefter kiejtette a labdát, azonban Astafei elcsúszott, miközben akrobatikusan próbálta kapura küldeni a labdát. A Corvinul a 28. percben egy összjáték végén üresen hagyta Luput a tizenhatos közepén, aki ellőtte a kiszolgáltatott Bucur mellett, a hálóba (0-1). A kapott gólról Istrate egy 30 méterről elvégzett szabadrúgással próbált válaszolni, az éles lövés azonban elsuhan a bal kapufa mellett, a 45+2. percben pedig Piper szabadrúgása kerülte el kevéssel a bal felső sarkot.

A második félidőt szinte végig a Corvinul uralta. Az 54. percben Lupu lövése csúszott le a hatoson, lehetőséget adva Bucurnak, hogy hártson, az ezt követő szöglet után pedig Garruti két méterről sem tudta becsapni a hazai hálórt. Ugyanő viszont a 61. percben elégtételt vett: miután néhány perccel korábban Ndiessé megkapta a második sárga lapját, a belső védelemben keletkezett lyukat kihasználva, fejével továbbított hálóba egy bal oldali szögletet (0-2). A 67. percben Neacşa növelhette volna az előnyt, de lövését Bucur a kapufa segítségével hártotta, a 75. percben pedig Curtean lövése középre érkezett. A 79. percben ismét Garruti volt veszélyes szöglet után, ezúttal azonban Vasiu kifejtette a gólvonalról.

Az utolsó tíz percben Nyárádtó próbálkozott legalább a szépítő gól megszerzésével, de esélye sem volt a hermetikus záró, magasan kitámadó vajdahunyadi védelemmel szemben.

A párharc visszavágóját szerda este játsszák Vajdahunyadon, s tekintve a két csapat közötti eddigi mérleget, a mostani meccsen látottakat, és azt is, hogy Ndiessé eltűnés miatt nem játszhat, kisebb csodának kellene történnie, hogy Nyárádtó legalább álmodhasson a feljutásról. (B. Zs.)

Eredményjelző

Osztályozó a labdarúgó 2. ligába jutásért, döntők, 1. mérkőzések: Foresta Suceava – Karácsonkői Ceahlăul 0-0, SC Popeşti-Leordeni – CS Tunari 2-1, Viitorul Dăeşti – CSM Alexandria 0-2 (vasárnap játszották, mivel az eredetileg kitűzött időpontban az esőzések miatt használhatatlanná vált a pálya), Dévai CSM – Reşicabányai CS Muncitoreş 2-3, Nyárádtói Unirea 2018 – Vajdahunyadi Corvinul 1921 0-2.

Jegyzőkönyv

Osztályozó a 2. ligába jutásért, első mérkőzés: Nyárádtói Unirea 2018 – Vajdahunyadi Corvinul 1921 0-2 (0-1).

Nyárádtó, városi labdarúgópálya. Vezető: Ovidiu Haşegan (Arad) – Sebastian Gheorghe (Suceava), Ioan Corb (Szatmárnémeti). Tartalék: Mircea Ardelean (Arad). Ellenőrök: Ioan Onicaş (Zilah), Vlad Căluşer (Zilah).

Nyárádtó: Bucur – Suslak, Ndiessé, Piper, Coza, Vasiu, Oltean, Bálint, Trif, Istrate, Astafei. Játsoztak még: Vinău, Duşmanu, Todoran.

Corvinul: Lefter – Pop, Garruti, Elton, Neacşa, Curtean, Bradu, Chindriş, Pîrvulescu, Coman, Lupu. Játsoztak még: Mitran, Herghelegiu.

Gólszerzők: Lupu (28.), Garruti (79.).

Sárga lap: Istrate (34.), Ndiessé (40.), illetve Pop (84.), Pîrvulescu (86.).

Piros lap: Ndiessé (57.).

Elvesztette a BL-döntőt a Ferencváros

A Ferencváros 28-24-re kikapott a címvédő norvég Vipers Kristiansandtól a női kézilabda Bajnokok Ligája vasárnapi döntőjében, a budapesti négyes döntő utolsó mérkőzésén.

Csaknem 11 perc után, 5-1-es norvég vezetéskor született meg az FTC első akciógólja, mert a címvédő remekül védekezett és pontosan támadott, a ferencvárosi kapuból pedig nem érkezett segítség a védelem számára. Elek Gábor először a meccs negyedénél kért időt (9-4), majd Bíró Blanka helyett Janurik Kingát küldte a kapuba, és ez jó döntésnek bizonyult. Ezt követően a Magyar Kupa-címvédő támadásban hatékonyabbá vált, és egy idő után a gyors norvég akciókat is sikerült megszűrnie, mivel képes volt lassítani a játékot.

Egy kis statisztika

A két csapat kilencedik egymás elleni mérkőzésén három ferencvárosi siker született, és egy döntetlen mellett ötödször nyert a Vipers.

Az FTC 1971 és 2002 után harmadik alkalommal szerepelt a legrangosabb európai kupasorozat döntőjében, de diadalmaskodnia még nem sikerült.

A szovjet Szpartak Kijev, az osztrák Hypo Niederösterreich és a Győri Audi ETO KC után a Vipers a negyedik csapat, amely sorozatban háromszor BL-t – korábbi nevén BEK – tudott nyerni.

Az ünnepélyes eredményhirdetés során átadták a szezon gólkirályának járó díjat az Esbjergert erősítő Henny Reistadnak, aki 142 alkalommal volt eredményes. Az idény legjobb játékosa a Vipers orosz irányítója, Anna Vjahirjeva lett.

A Ferencváros előbb felzárkózott 12-10-re, majd Szöllösi-Zácsik Szandra bombagóljaival már csak egy találat volt a hátránya a szünetben (14-13).

A második féldő nagyon rosszul kezdődött magyar szempontból, ugyanis a Vipers 18-14-re ellépett, ráadásul Tomori Zsuzsanna piros lapot kapott. A Ferencvárost utolsó alkalommal irányító Elek Gábor 20-14-nél időt kért, de a másik oldalon Katrine Lunde bravúrosan védett, így szinte folyamatosan nőtt a különbség (24-16). Az első felvonásban látottakhoz képest meglepő volt ez a jelentős fordulat, de innen már nem volt visszaút az FTC számára. Úgy tűnt, a szombati elődöntő sokkal többet vett ki a ferencvárosi játékosokból, mint ellenfelükből, így a finálé utolsó harmadában már nem volt elég erejük visszazárkózni.

Janurik kilenc, a túldalalon az immár hétszeres BL-győztes Lunde 16 védéssel zárt, utóbbi 47 százalékos hatékonyságot jelent.

Jegyzőkönyv

Női kézilabda Bajnokok Ligája, döntő: Vipers Kristiansand (norvég) – FTC-Rail Cargo Hungaria 28-24 (14-13).

Budapest, MVM Dome, 20 ezer néző, vezette: Prastalo, Balvan (bosnyákok).

Gólszerzők: Naes Andersen, Vjahirjeva 6-6, Roberts 5, Jerábková 4, Knedliková 3, Höve, Jezic, Tchaptchet Defo, Valle Dahl 1-1, illetve Bölk, Lekic 5-5, Szöllösi-Zácsik, Cvijic 3-3, Klujber, Márton, Malesstein 2-2, Kisfaludy, Stolle 1-1

Lövések/gólok: 43/28, illetve 51/24.

Gólok héméteresből: 1/1, illetve 6/5.

Kiállítások: 8, illetve 6 perc.

Markéta Jerábková (b), a norvég és Kisfaludy Anett, a magyar csapat játékosa

Fotó: MTI/Illyés Tibor

Az Esbjerg legyőzésével harmadik a Győr

A Győri Audi ETO KC harmadik helyen végzett a női kézilabda Bajnokok Ligája budapesti négyes döntőjében, miután a vasárnapi bronzmérkőzésen 28-27-re legyőzte a dán Team Esbjerg együttesét.

Az ötszörös győztes kislétföldi csapat 2021 után másodszor zárt a dobogó alsó fokán a BL-ben.

Eredményjelző

Női kézilabda Bajnokok Ligája, négyes döntő:

* elődöntő: Vipers Kristiansand (norvég) – Győri Audi ETO KC 37-35 (23-18), FTC-Rail Cargo Hungaria – Team Esbjerg (dán) 30-29 (13-17);

* kisdöntő: Győri Audi ETO KC – Team Esbjerg 28-27 (16-9);

* döntő: Vipers Kristiansand – FTC-Rail Cargo Hungaria 28-24 (14-13).

Verstappen Barcelonában is megállíthatatlan volt

A címvédő és kétszeres világbajnok Max Verstappen, a Red Bull holland versenyzője nyerte a vasárnapi Forma-1-es Spanyol Nagydíjat a Barcelona melletti Circuit de Catalunya-n. Az előnyét a vb-pontverseny élén ezzel tovább növelő 25 éves pilótának pályafutása 170. F1-es viadalán volt a 40. és az idei ötödik futamgyőzelme.

Verstappen mögött a hétszeres vb-győztes Lewis Hamilton, a Mercedes brit versenyzője ért célba másodikként, míg a dobogó alsó fokára a másik Mercedest vezető, szintén brit George Russell állhatott fel.

A rajtnál a második kockából induló Carlos Sainz Jr. (Ferrari) megszorogatta Verstappent, de a vb-címvédő megvédte a vezető pozíciót, és körrel körre növelte az előnyét közvetlen üldözőjével szemben. A start után Hamilton és Lando Norris (McLaren) versenyzői összeérték egy pillanatra, emiatt utóbbinak a boksza kellett hajtania első vezetőszáncserére. Hamilton néhány kör erejéig elveszítette a dobogós pozíciót Lance Stroll-lal (Aston Martin) szemben, de aztán hamarosan visszavette a harmadik helyet.

A 16. körben Sainzot kerékcsereére a boksza hívta a Ferrari, Hamilton pedig ezután a 25. körig a pályán hagyta a Mercedes, s aztán a hétszeres vb-győztes az új abroncsokkal nagyjából 2,5 másodperccel Sainz mögé tért vissza a pályára. Verstappen két körrel később hajtott be a boksza új gumikért, és simán visszajött az első helyre.

Hamilton a 28. kör elején megelőzte Sainzot, és feljött másodikként, hátránya csaknem 12 másodperc volt az élen száguldó Verstappenhez képest. Néhány körrel később a másik Mercedest vezető Russell is utolérte és megelőzte Sainzot, akire az újabb veszélyt a 11. helyről rajtoló, de ekkor már ötödik Sergio Pérez (Red Bull) jelentette.

Russell a 46. körben kapott friss abroncsokat, két körrel korábban Sainz is a bokszaiban járt, így ekkor Pérez átvette a harmadik pozíciót. Az 51. körben a mexikói versenyzőnek is új gumikat szereltek fel a Red Bull garázsánál, majd az 53. körben Verstappen állt ki újfért és tért vissza az élre.

A folytatásban már nem történt jelentős változás, Verstappen magabiztosan diadalmaskodott, megelőzve a két Mercedes-versenyzőt, Pérez pedig negyedikként végzett.

A vb két hét múlva, Kanadában folytatódik.

A két Mercedes a Q2-ben összeért egy pillanatra

Fotó: az F1 közösségi oldala

Eredményjelző

Forma-1-es Spanyol Nagydíj, Barcelona (66 kör, 307,236 km):

* pontszerzők: 1. Max Verstappen (holland, Red Bull) 1:27:57.940 óra, 2. Lewis Hamilton (brit, Mercedes) 24.090 másodperc hátrány, 3. George Russell (brit, Mercedes) 32.389 mp h., 4. Sergio Pérez (mexikói, Red Bull) 35.812 mp h., 5. Carlos Sainz Jr. (spanyol, Ferrari) 45.698 mp h., 6. Lance Stroll (kanadai, Aston Martin) 1:03.320 perc h., 7. Fernando Alonso (spanyol, Aston Martin) 1:04.127 p h., 8. Esteban Ocon (francia, Alpine) 1:09.242 p h., 9. Csou Kuan-ju (kínai, Alfa Romeo) 1:11.878 p h., 10. Pierre Gasly (francia, Alpine) 1:13.530 p h.

* leggyorsabb kör: 1:16.330 perc, Verstappen (61. kör)

* pole pozíció: Verstappen

A vb-pontversenyek állása 7 futam után

* versenyzők: 1. Verstappen 170 pont, 2. Pérez 117, 3. Alonso 99, 4. Hamilton 87, 5. Russell 65, 6. Sainz 58, 7. Charles Leclerc (monacói, Ferrari) 42, 8. Stroll 35, 9. Ocon 25, 10. Gasly 15, 11. Lando Norris (brit, McLaren) 12, 12. Nico Hülkenberg (német, Haas) 6, 13. Oscar Piastri (ausztrál, McLaren) 5, 14. Valtteri Bottas (finn, Alfa Romeo) 4, 15. Csou 4, 16. Cunoda Juki (japán, Alpha Tauri) 2, 17. Kevin Magnussen (dán, Haas) 2, 18. Alexander Albon (thai földi, Williams) 1

* csapatok: 1. Red Bull 287 pont, 2. Mercedes 152, 3. Aston Martin 134, 4. Ferrari 100, 5. Alpine 40, 6. McLaren 17, 7. Haas 8, 8. Alfa Romeo 8, 9. Alpha Tauri 2, 10. Williams 1

Német aranyérem az U17-es labdarúgó-Eb-n

A német válogatott nyerte a Magyarországon rendezett U17-es labdarúgó Európa-bajnokságot, mivel a döntőben gól nélküli döntetlent követően 11-esekkel legyőzte a francia csapatot.

A budapesti Új Hidegkúti Nándor Stadionban lejátszott finálé gólt nem, csak kapufát hozott, így az idegek harca döntött az aranyéremről. Sokáig úgy tűnt, hogy az első körben hibázó német játékos miatt a címvédő franciák örülhetnek, de a végső győzelemért próbálkozó Fode Sylla lövését kivédte a német kapus. A hatodik körben pedig ismét a franciák hibáztak, a németek viszont nem, így utóbbiak ünnepeleltek.

A német csapat ebben a korosztályban 1984, 1992 és 2009 után negyedszer lett Európa-bajnok.

U17-es Európa-bajnokság, döntő: Németország – Franciaország 0-0 – 11-esekkel: 5-4.

Elmaradt a Puskás-Suzuki Kupa

Az U17-es Európa-bajnokság miatt idén nem rendezik meg a Puskás-Suzuki Kupát, a korosztály hagyományos nemzetközi tornáját. A Magyarországon zajló kontinensviadal miatt több csapat sem tudta vállalni a részvételt, ugyanis játékosokat adnak hazájuk válogatottjába, és a Puskás Akadémiát is több labdarúgó képviselte a magyar nemzeti együttesben.

A tervek között szerepelt a torna későbbre halasztása, ám a júliusi időpont több klubnak sem felelt meg. A prominens sportszervezetek jelenléte nélkül ugyanakkor az elmúlt években Európa egyik legrangosabb korosztályos seregszemléjévé vált torna színvonala sérült volna, így a Puskás Akadémia úgy határozott: idén nem lesz Puskás-Suzuki Kupa – közölték a szervezők.

Az első Puskás-Suzuki Kupát 2008-ban rendezték, minden évben pünkösdkor került rá sor, és eddig csak 2020-ban, a koronavírus-járvány miatt maradt el.

A német csapat ünnepel a bajnoki tróféával a labdarúgó U17-es Európa-bajnokság döntőjében játszott Németország – Franciaország mérkőzés végén

Fotó: MTI/Czegeledi Zsolt

Techuniverzum

Szerkeszti: Nagy-Bodó Szilárd

Megváltást hozhat a dashcamek terén a Google ötlete

A dashcampiac az elmúlt években mind nagyobbra duzzadt, ami nem meglepő, hiszen az autóvezetők rájöttek, hogy sok szempontból hasznos lehet a kamera, ami rögzíti, hogy mi történik az úton. Az így készült felvételt fel lehet használni azokban az esetekben, ha valamilyen szerencsétlenség következik be. Ezen kamerák egyik nagy hátránya az volt, hogy

mindig le és fel kellett őket szerelni, mert a legtöbb autós félt otthagyni az autóban, nehogy valaki feltörje érte a kocsit, vagy be kellett köttetni a szervizben. Azaz nem volt elég megvásárolni. Sokan arra gondoltak, miért nem lehet erre a célra használni az amúgy is mindent tudó okostelefonunkat?

Dashcam

Forrás: autoskamera.eu

Elmondható, hogy nemcsak a felhasználók fejében fogant meg a kérdés, hanem a Google-nél is eljátszódott a gondolattal, olyannyira, hogy már tesztelik is a funkciót. A techóriás a Personal Safety alkalmazásában – amelyet a Google Pixel telefonokhoz fejlesztett – élesztett egy olyan funkciót, aminek a segítségével dashcamet varázsolhatunk a telefonunkból, azaz használhatjuk a hátlapi kamerát mint menetrögzítőt. Továbbá nemcsak a kép, hanem a hang rögzítésére is képes, amennyiben ezt külön engedélyezzük a dashcam funkcióban.

A funkció a Personal Safety Be prepared részben található meg, és nem túl kreatív módon a Dashcam nevet viseli. El lehet indítani manuálisan is, de lehetőség van arra is, hogy az alkalmazáson belül be-

állítsuk, hogy egy adott eszköz csatlakoztatásával automatikusan elinduljon a felvételkészítés. Fontos, hogy a felvétel készítése közben nem kell bekapcsolva maradjon, sőt más alkalmazásokat is lehet használni, ami különösen előnyös, ha idegen helyen vagyunk és szükségünk van a GPS-re.

A felvételek három nap után törölődnek, így aki le szeretné menteni, időben meg kell tegye, erre a Dashcam funkcióban van lehetőség. A funkció leírása alapján a rögzített tartalom nem vesz igénybe olyan sok tárhelyt, egypercnyi felvételhez 30 MB-ra van szükség, és maximum 24 órányi felvételi időt lehet egyszerre tárolni, persze ha bírja a telefonunk kapacitása. A szakportál azt is megjegyzi, hogy nem lehet megváltoztatni azt, hogy melyik optikát használja a telefon – a Pixel telefonok többlencsés kamerával rendelkeznek –, ugyanis csak az elsődleges érhető el a funkcióban belül.

A Dashcam hasznosnak ígérkezik, és a funkció leírásában sehol nem említik, hogy kizárólag a Pixel telefonokon lesz elérhető, igaz, azt sem, hogy más telefonok is megkapják. Amennyiben viszont a második forgatókönyv lép életbe, az számos felhasználónak nagy előny, illetve hatalmas fejtorés egyes országokban az állami döntéshozatalban. Bizonyos országokban ugyanis tilos a fedélzeti kamera használata, viszont azt senkinek sem lehet megtiltani, hogy az ablakra szerelt telefonját GPS-nek használja. Továbbá a kimondottan fedélzeti kamerát gyártó cégeknek is fejtorést fog okozni a funkció, hiszen elveszi előlük a piacot, mert ki fog akkor kamerára költeni, amikor a telefonja is képes ellátni azt a funkciót? Talán azok, akik féltik az okostelefonjukat, hiszen nyilván, egy hosszabb úton felmelegedhet az ablakban, és nem tudni, ez hosszú távon milyen károkat eredményezhet.

Belépne a Canon az okostelefon-piacra

Amatőr szinten már nem is igazán beszélhetünk fényképezőgépekről, hiszen a felhasználók átpártoltak az okostelefonokhoz. Az okokat nem kell keresgélni, hiszen ez az eszköz szép lassan mindent helyettesít. Egy jobb, sőt már egy középkategóriás okostelefon képes olyan képeket készíteni, mint egy kisebb digitális fényképezőgép, és nincs szükség még egy eszközre, amit magunkkal kelljen cipelnünk. Továbbá, ha a fényképezőgép árát még ráköltjük a telefonra, a különbség számos esetben látványos lesz.

Természetesen ott van az az általános igazság, hogy a profi fényképész minden eszközzel képes jó fotót készíteni, azonban a legtöbb fényképész nem a hivatásos szakemberek, hanem az átlagemberek készítik. Számukra pedig kényelmesebb, hogy egy szoftver úgy

szerkessze, stabilizálja és színezza a képet, hogy az tökéletes legyen, így a felhasználónak nincs más dolga, mint lenyomni a gombot. Mi sem bizonyítja jobban az okostelefonok térhódítását a fényképezőgépek piacán, mint hogy minden gyártó – kivétel nélkül – azzal reklámozza az új készülékét, hogy mennyivel jobb a kamerája, mennyit fejlődött az előd modellhez képest, illetve mutatnak szép számban összehasonlításokat is.

Mostanra pedig már a felsőbb kategóriás fényképezőgépek eladásai sem úgy alakulnak, mint korábban, hiszen ebben a szegmensben ott vannak a csúcscategóriás mobilok, amelyek bizonyos felhasználási módban – például videórögzítés – képesek ráverni a komolyabb termékekre.

Huawei P60 Pro hátlapi kamera, illusztráció

Forrás: raketa.hu

Canon EOS R10

Forrás: Canon

Így hát számos fényképezőgép- és objektívgyártó vállalat más utat próbál keresni, még az olyan nagyok is, mint a Canon. Jól értesült források arról számolnak be, hogy a cég meg szeretné vetni a lábát az okostelefonok piacán. Ez nem azt jelenti, hogy egy teljesen új mobillal akar előállni lényegében a semmiből, hanem szövetséget akarnak kialakítani valamelyik mobilgyártóval, amelynek aztán a Canon szállítaná a képalkotáshoz szükséges részecskéket.

Nem ő lenne az első, aki erre az ösvényre lép, jó pár ilyen van a mobilpiacon. Például a szebb napokat is megélt Nokiákban évekig Zeiss lencse volt. A finn márka megszűnését – közben feltámadt, de nagy valószínűséggel már nem lesz az, ami volt másfél évtizeddel ezelőtt – követően a Zeiss átpártolt a Vivóhoz.

A német Leica pedig sokáig a Huawei-jel dolgozott, de minden bizonnyal utóbbi megvételével az embargó, ezért már senkinek nem volt nyereséges az üzlet. Ezt követően a Leica a Xiaomihoz csapódott.

Végül, de nem utolsósorban ott van a Has-

selblad, amelynek a kameráit az Oppo és az OnePlus használja.

A Canon esetében számos nagy név jöhet szóba, a hírek szerint olyanok is, mint a Samsung, az Asus, a Google, a Realme, a Honor, a Sony, a Motorola vagy éppenséggel az Apple. Bár hozzá kell tenni, nem túl valószínű, hogy a Samsung, a Google vagy az Apple kameraszállítóvá vágya, de teljességgel ezt az opciót sem lehet kizárni. Azonban érdemes még egy dolgot figyelembe venni, ami még inkább csökkenti az ímént felsorolt három márká partneri viszonyát: a Canont övező hírek Kínában röppentek fel, így valószínűsíthető, hogy egy ottani mobilgyártóval fog szövetséget kötni. Nem kizárt, hogy egy olyan, amely nem szerepelt az előbbi felsorolásban: a Huawei-jel. Előfordulhat, hogy a márka egy ilyen név segítségével szeretne megint felkapaszkodni vagy legalábbis feljebb kapaszkodni azon a bizonyos ranglétrán. Legyünk őszinték: számos fotózni szerető felhasználót meg tudnának nyerni az együttműködéssel, hiszen a Canon a fényképezőgép-piac egyik óriása – a Nikon mellett.

Jelölni kell az MI által létrehozott, álhírek terjesztésére alkalmas tartalmakat

Az álhírek elleni küzdelem részeként meg kell jelölni a mesterséges intelligenciát (MI) által létrehozott, dezinformáció terjesztésére alkalmas tartalmakat – jelentette ki Vera Jourová, az Európai Bizottság átláthatóságért és értékekért felelős tagja hétfőn.

Vera Jourová brüsszeli sajtótájékoztatóján hangsúlyozta, a mesterséges intelligenciát alkalmazó rendszereket működtető cégek feladatának kell lennie, hogy felcímkézzék a generált tartalmakat a felhasználók tájékoztatása érdekében.

Azoknak a vállalatoknak, melyek a mesterséges intelligenciát integrálják szolgáltatásaikba, biztosítékokat kell beépíteniük rendszereikbe, hogy a szolgáltatásokat ne használhassák fel dezinformáció terjesztésére – mondta.

„A mesterséges intelligencia által létrehozott, álhírek terjesztésére alkalmas szolgáltatásokat működtető cégeknek olyan technológiát kell bevezetniük, amely felismeri az ilyen tartalmat, és megjelöli őket a felhasználók tájékoztatására” – fogalmazott.

Jourová szerint azoknak a vállalatoknak, köztük a Google, a Microsoft és a Meta, melyek csatlakoztak az EU félretájékoztató leküzdésére létrehozott magatartási kódexéhez, júliusban jelentést kell tenniük a mesterséges intelligencia által lehetségesen terjesztett dezinformáció kezelésére bevezetett biztosítékokról.

Emlékeztetett, a Twitter múlt héten mondta fel a vonatkozó uniós kódex szerinti együttműködését, és arra figyelmeztette az amerikai közösségi oldalt, hogy a közeljövőben szabályozási ellenőrzésre számíthat.

„A kódex elhagyásával a Twitter nagy figyelmet kellett, és a konfrontációt választotta. Úgy gondoljuk, hogy ez hiba a Twitter részéről. A Twitter a nehezebb utat választotta” – fogalmazott az uniós biztos, majd hozzátette: határozottan és sürgősen ellenőrizni fogják, hogy az amerikai cég tevékenysége megfelel-e az új digitális szolgáltatásokról szóló, augusztus 25-én hatályba lépő uniós szabályozásoknak. (MTI)

Casanova, a hírhedt nőcsábász 225 éve halt meg

Egy személyben volt kalandor, diplomata, kém, filozófus, zenész, szerencsejátékos, spekuláns, szélhámos és nőcsábász, neve a férfiasság, a hódítás és a potencia szinonimája lett. Többször ült börtönben, de közben királyok kegyét és a legragyogóbb elmék barátságát élvezte, hányatott életét végül kétszázhuszonöt éve, 1798. június 4-én csehországi könyvtárosként fejezte be Giacomo Girolamo Casanova, felvett nevén de Seingalt lovag.

1725. április 2-án született Velencében, anyja színésznő volt. Alacsony származásának palástolása érdekében később sajátos családfát gyártott, amely egészen a XV. századi Spanyolországig nyúlt vissza. Fiatalon itta magába a tudást, a társasági életbe egy velencei patricius vezette be, akinek pártfogását azért vesztette el, mert elcsábította a szeretőjét. Egyházi karrierje nőügyei és botrányos magaviselete miatt gyors véget ért, ezután volt zsoldoskatoná, bíborosi titkár, lantos és csodadoktor. 1750-ben Lyonban szabadkőműves lett, majd Európa nagyvárosaiban nemesek és polgárok, írók és művészek között forgolódott, a legenda szerint járt Magyarországon is. Erre nincs bizonyíték, de a félresikerült tabáni leány-szöktetéséről született történet önálló életre kelt, Casanova nevével ma is működik bár abban a Batthyány téri épületben, ahol megszállt (volna).

1755-ben visszatért Velencébe, ahol gátlástalan örmöhajhászása és adósságai szemet szúrtak a hatóságoknak. Az inkvizíció fekete mágia, szédélgs, vallástalanság, hamiskártyázás és szabadkőműveség vádjával ötévi börtönre ítélte és a hírhedt Ólombörtönbe csukatta, ahonnan sikerült megszöknie. A kaland népszerűvé tette, ezt kihasználva Párizsba ment, ahol ő szervezte meg a királyi lottót, ami neki is hatalmas hasznot hozott. Emellett folytatta az okkult szédélgsét is, majd a hétéves háború idején Hollandiában államkölcsönt szervezett, részesedéséből selyemgyárat vett. Pazarló

életmódja azonban minden pénzt felemészttette, s adósságai miatt ismét menekülnie kellett.

Bejárta Németországot, Svájcot, kacérkodott a szerzetességgel, de mindig felülkerekedett kalandvágyó természete. II. (Nagy) Frigyes porosz király állást ajánlott neki, de ő inkább Oroszországba utazott, innen egy párbaja miatt kellett menekülnie, s meg sem állt Spanyolországig. 1774-ben visszatért Velencébe, és az annak idején őt lecsukató inkvizíciónak kémkedett, de egy pamfletje miatt újra kitűzték. Ezután évekig nyomorgott, pártfogóit elvesztette, Európa összes rendőrsége számontartotta. 1785-ben a cseh Waldstein gróf fogadta fel könyvtárosnak, élete utolsó 13 évét nyugalomban élte le a duxi (Duchcov) kastélyban. A saját bevallása szerint rengeteg unatkozó Casanova itt írta meg memoráriumait, s itt is halt meg 1798. június 4-én.

Saját szórakoztatására írt, nem kiadásra szánt, 3500 oldal terjedelmű Emlékiratai elragadó, bár kalandjait tekintve nem különösebben megbízható beszámoló. Például állítása szerint 122 nővel volt szerelmi kapcsolata, de ezt fenntartásokkal kell kezelni, különösen, hogy azt is hozzáteszi: számos kalandját kihagyta, mert nem akarta azok szereplőit megsérteni, sem további ellenségeket gyűjteni. Ugyanakkor műve kordokumentum, gazdag körképet fest Európa szokásairól, a társasági életéről, Casanova pontosan és szórakoztatóan írt másokról. A francia nyelvű kéziratnak, amely csak 1960-ban jelent meg teljes terjedelmében, írójához hasonló kalandos sors jutott: csodával határos módon túlélte a történelem viharait, még Lipcse második világháborús bombázását is, s 2010-ben a Francia Nemzeti

Giacomo Casanova

Forrás: Wikipédia

Könyvtár vásárolta meg, majd elkezdte digitalizálását.

Casanova sokarcú személyiség volt, s éppily változatos irodalmi életművet hagyott hátra: verseket, pamfleteket, történeti munkákat és matematikai értekezéseket, színműveket, fantasztikus regényt, sőt lefordította az Iliászt is. Legendája ma is eleven, életéről számtalan könyv, zenemű, dráma és film született, alakját életre keltette John Malkovich, Alain Delon és Marcello Mastroianni is. Az első, még némafilm 1918-ban Magyarországon készült, a leghíresebb 1976-ban Federico Fellini rendezésében és Donald Sutherland főszereplésével. Idén mutatták be a Gabriele Salvatores rendezte, Arthur Schnitzler regénye nyomán forgatott *Il ritorno di Casanova* (Casanova visszatérése) című alkotást, amelyben az idős Casanova ruháját A nagy szépség sztárja, Toni Servillo vette magára. (MTI)

Orient Express

A „királyok vonata, a vonatok királya”

Száznegyven éve, 1883. június 5-én indult útjára az első nemzetközi luxusvonat, a „királyok vonata, a vonatok királya”, az Orient Express.

A Párizs és Bécs közötti gyorsvonatok az 1880-as évek elején már – Budapesten és Orsován át – Bukarestig közlekedtek, ennek nyomán vetődött fel a gondolat Georges Nagelmackers belga bankárban, hogy az általa alapított Nemzetközi Vasúti és Hálókocsi Társaság (CIWL) a kor arisztokráciájának és kalandvágyó pénzembereinek minden igényét kielégítő luxusjáratot indítson a mesés kelet, Isztambul felé.

A belga üzletembert az Egyesült Államokban tett utazásain nyűgözték le a minden kényelemmel ellátott Pullmann-hálókocsik, s cége számára is hasonló, amerikai mintára készült, forgóvázaz étkező- és hálókocsikat szerzett be. A pazar kivitelű, favázaz, faburkolatos kocsik oldalát az egyik fő részvényes, a belga király oroszlanos címere díszítette, az első világháborúig használt fényűző vagonok egyike ma a budapesti Vasúttörténeti Parkban látható.

A CIWL, amelynek neve 1884-ben egészült ki a „Nagy Európai Expressek” kifejezéssel, 1882 októberében invitálta meg az első vendégeket a próbajáratnak szánt Párizs-Bécs oda-vissza útra, az utasok a fényűző elhelyezés mellett ingyencsek számára összeállított menüt is élvezhettek. Az első Orient Express (a nevet hivatalosan csak 1891-től használták) 1883. június 5-én indult Párizsból, és több mint 2500 kilométer megtétele után, két és fél nap múlva ért a havasalföldi Gyurgyevóba (Giurgiu). Az utasok innen hajón keltek át a Dunán a bulgáriai Ruszba, ahonnan újabb hét órát vonatoztak

Az Orient Express plakátja (1888-1889) Forrás: Wikipédia

Várnáig, az út 15 órás tengeri hajózás után Isztambulban ért véget. A hajóutat is beleértve 3186 kilométer megtétele 83 és fél órárt (három és fél napot) vett igénybe, a szerelvény magyar szakaszon 689 km-t tett meg.

A vonatra csak első osztályú jegyet lehetett váltani, ezért a kalandvágyó, gazdag utasok a 457 aranyfrank menetdíjra 20 százalékos felárat is kellett fizessenek. Az első vonatok két poggyászkocsiból, középen két hatfülkés, 14 személyes hálókocsiból és a 24 személyes, konyhával ellátott étkezőkocsiból álltak. A fa-

vázaz belső burkolathoz az első világháborúig teafát használtak, a berendezés monogramos bőrgarnitúrákból és gazdagon díszített csillogó réztárgyakból állt. A kocsikban egyszerű gőzfűtés volt, a hálókban kezdetben gyertyával világítottak, ezt később felváltotta a gázvilágítás. Az Orienttel utazni nemcsak az átszállás miatt volt vizontagságos, olykor dunai árvíz, földcsuszamlás és hóakadály is késleltette a szerelvényt, 1891-ben egyszer rablók támadtak a luxusvonatra, és csak váltásdíj fejében engedték szabadon foglyaikat.

Az expressz első öt évében a Strasbourgtól Stuttgart-München-Bécs-Budapest-Temesvár-Orsova-Bukarest-Várna útvonalon haladt. 1884-re elkészült a Budapest-Zimony-Belgrád, majd 1888-ra a Belgrád-Nisz-Szofia vasúti pályaszakasz. Az első közvetlen, átszállás nélküli járat 1888. augusztus 11-én ért Isztambulba, a menetidő 67 óra 35 percre rövidült. Az expressz az első világháborúig élte fénykorát, uralkodók, politikusok is igénybe vették a pompával felszerelt kocsikat, mint például Ferdinánd bolgár cár, Daniló montenegrói trónörökös és Ranai maharadzsa az összes feleségével.

Az első világháború után már három Orient Express is közlekedett: a hagyományos útvonal mellett a Simplon Orienttel Párizsból az Alpokon át Lausanne, Milánó, Velence, Belgrád és Szofia érintésével lehetett eljutni a török fővárosba, az 1930-ban indult Arlberg Orient két végállomása London és Athén volt, a szerelvény Párizst, Zürichet, Innsbruckot, Bécsot, Budapestet és Belgrádot érintette.

Az Orient Express a második világháború után elvesztette luxusjellegét. A vasfüggöny leereszkedése után a kommunista országok

saját, másodosztályú kocsikat is kapcsoltak a szerelvényekhez, amelyek útvonala egyre rövidült. A vonat 1977-ben haladt végig utoljára Párizs és Isztambul között, az 1990-es évek végére Bukarestig, majd csak Budapestig, 2001-től Bécsig járt, 2007 és 2009 között már csak Strasbourg és Bécs között szállított utasokat.

Az évek során az Orient Express elnevezést több üzemeltető és vasútvonal is használta. Az 1982-től közlekedő Venice-Simplon Orient Expressten Londonból kiindulva Velencéig lehet eljutni fényűző körülmények között, a nosztalgiajárat időnként a budapesti Keleti pályaudvarra is befut. A járatot 2024-től az Egyesült Királyság EU-ból történt kilépése (Brexit) miatt átalakítják, megszüntetve a brit szakaszt. A svájci Intraflug vállalat 1976-tól az eredeti CIWL-kocsikkal indította meg a Nosztalgia Orient Expreszt Zürich és Isztambul között, ez 2007-ig közlekedett. 2017-ben az Accor vendéglátóipari óriásvállalat ötvenszázalékos részesedést vásárolt a francia államvasúttól (SNCF) az Orient Express márkában, s tavaly bejelentették, hogy 2025-től újraindítják a járatot a Párizs-Isztambul útvonalon. 2024-től egy másik járatot is indítanak Orient Express La Dolce Vita néven, amely nyolc különböző útvonalon közlekedik majd olaszországi városokba.

A luxusvonat a populáris kultúra része lett. Már Bram Stoker Drakula című regényében ezzel utaznak az Erdélyből Angliába tartó vámpír üldözői, az Oroszországból szeretettel című James Bond-filmben ezzel menekül el a 007-es ügynök Isztambulból. A luxusvonat Agatha Christie képzeletét is megragadta, a krimik királynője 1929-ben utazott a luxusvonattal, és egy isztambuli szállodában vette papírra a Gyilkosság az Orient Expreszen című regényét. Az 1934-ben megjelent műből 1974-ben Sidney Lumet, 2017-ben pedig Kenneth Branagh forgatott filmet a legnagyobb sztárok főszereplésével. (MTI)

A szolgáltatási szektor a brit gazdaság fő hajtóereje

A hétfőn ismertett friss aktivitási mérőszámok szerint a szolgáltatási szektor robusztus – a leszakadó feldolgozóipart messze maga mögött hagyó – növekedési teljesítménye a brit gazdaság fő hajtóereje.

Az S&P Global pénzügyi-gazdasági adatszolgáltató csoport és a brit vállalati szektor beszerzési aktivitását mérő intézet (Chartered Institute of Procurement & Supply, CIPS) közös felmérése szerint a brit gyáripari ágazat és a szolgáltatások szezonálisan kiigazított kompozit beszerzésimenedzser-indexe (BMI) májusban 54,0 volt az áprilisban kimutatott 54,9 után.

Az 50-et meghaladó BMI-indexek a vizsgált szektorok aktivitásának élénkülését, az 50 alatti mutatók az aktivitás lanyhulását jelzik, vagyis az 54,0-es májusi kompozit adat a csökkenés ellenére továbbra is a brit üzleti szektor teljesítményének erőteljes fellendülésére vall.

A kompozit adat ugyanakkor azt is jelzi, hogy a feldolgozószektor és a brit hazai össztermék (GDP) 80 százalékat előállító szolgáltatási ágazat teljesen elszakadt egymástól. A májusi kompozit BMI-indexen belül messze a szolgáltatások adták a legnagyobb lendületet: az ágazat aktivitási mérőszáma a múlt hónapban 55,2, a feldolgozóipar BMI-mutatója 47,1 volt, vagyis a gyáripar aktivitása továbbra is csökken.

A szolgáltatási ágazat robusztus teljesítményét általános derültség kíséri a szektoron belül. A hétfőn ismertett

friss aktivitási adatsor szerint a felmérésbe bevont cégek fele optimistán ítéli meg a következő tizenkét hónap növekedési kilátásait, és az ágazati vállalatok alig tíz százaléka számít üzleti aktivitásának visszaesésével éves távlatban.

A feldolgozó ágazat gyengülő teljesítményének, főleg az exportkereslet visszaesésének fő okai között szerepel az S&P Global/CIPS-felmérés szerint ugyanakkor az, hogy egyes európai uniós vásárlók közelebbi beszerzési források után néznek, elkerülendő a brit EU-tagság megszűnése (Brexit) óta felmerült kereskedelmi komplikációkat.

Nagy-Britannia 2020. január 31-én távozott az EU-ból, miután az uniós tagságról 2016 nyarán rendezett népszavazáson a kilépésre voksolók kerültek szűk, 51,89 százalékos többségbe.

A Brexit utáni 11 hónapos átmeneti időszak lejártával, 2020 végén az ország az EU egységes belső piacáról és vámuniójából is kilépett.

London között az EU-val egy szabadkereskedelmi megállapodást, amely az áruk esetében biztosítja ugyan a vám- és kvótamentes kereskedelmet, nem külsőből ki azonban az EU által a külső kereskedelmi partnerekkel szemben alkalmazott adminisztratív előírások teljesítésének kötetmét.

A brit exportőröknek így nagyon sok egyéb dokumentum mellett vámnyilatkozatokat és eredetigazolást kell csatolniuk minden egyes exporttételhez, és ezeket a fogadó oldalon egyenként ellenőrizni kell. (MTI)

Tizennegyedik alkalommal lesznek Hungarikum Napok Nagyszébenben

A népszerű eseményre június 30. és július 2. között kerül sor a szabadtéri Astra Múzeum skanzenjében.

Közeleg a 14. Hungarikum Napok fesztivál, amelyre minden évben több ezer látogató kíváncsi. Fő célja, hogy bemutassa és ápolja a magyar népi kultúrát és a hagyományokat. Az eseményre június 30-tól július 2-ig kerül sor a nagyszébeni Astra skanzenben, Európa egyik legnagyobb falumúzeumában, amely több mint 300 épületével és hatalmas területével tökéletes helyszínt biztosít az eseménynek.

A háromnapos rendezvényen számos gasztronómiai és kulturális program várja az érdeklődőket: östermelők és kézművesek vására, mesterségek bemutatása, néptánc- és népzenei előadások, gyermekműsorok és koncertek, amelyek mind hozzájárulnak a magyar népi kultúra és hagyományok, a hungarikumok megismeréséhez és ápolásához. Ugyanakkor rendkívül népszerűek a gyermekfoglalkozások, amelyeken a legkisebbek megismerkedhetnek a magyar népi kultúrával és hagyományokkal.

A térség legismertebb szabadtéri magyar eseményéről idén sem hiányozhatnak a kézművesek és östermelők, a vásár hivatalos megnyitójára pénteken kerül sor. A Gasztró téren a látogatók kézműves-bemutatókon is részt vehetnek, a hagyományos magyar ínycségek mellett pálinkát, kézműves söröket és borokat ihatnak. A vásár naponta 10:00 és 19:00 óra között tart nyitva. A pénteki napot a Dream Flow zenekar ifjúsági koncertje színesíti.

Az esemény fő attrakciója a nagyközönség számára idén is a főzőverseny, amelyre szombaton, július 1-jén kerül sor. Az amatőr csapatok bográcsban készült magyar ételek elkészítésével versenyeznek. A résztvevők a Kárpát-medence különböző településeiről érkeznek, hogy meg-

mutassák, ki készíti a legjobb gulyást és bográcsos ételeket. A versenyre június 20-ig nevezhetnek be a csapatok egy online űrlap kitöltésével.

A szombati napon sem maradnak el a kulturális műsorok, az érdeklődők megnézhetik a nagyszébeni citeracsoport előadását (oktató és csoportvezető Bucz Júlia), a Daniel Brass Dance fúvószenekar koncertjét, a Bekecs Néptáncszínház előadását. A nap során még fellép a Tokos zenekar és a Tatos együttes, a napot tánc ház zárja.

Az esemény utolsó napján, vasárnap igazi gasztronómiai élményben lehet részük a résztvevőknek, ahol a zsűri sáferei a magyar konyha világát mutatják be az ételeikkel, amelyeket lehetőség lesz megkóstolni. Július 2-án is lesz népzene, fellép a Finom zenekar, az Aranyszívek Nyugdíjas Egyesület népdalcsokorral, majd a Daniel Brass Dance egy fúvószenesi előadással. Koncertezik az Eszterlánc zenekar, és vasárnap sem marad el a tánc ház. Idén is elkészítik a Mikóújfalusi rakott ág desszertkülönlegességet, ezt szombaton kóstolhatják meg a látogatók. Szombaton és vasárnap is jelen lesz a temesvári Losonczy István Hagyományörző és Sportegyesület, valamint a Kalibáskő Erdei Iskola, ahol a jurták mellett az íjazást, a botozást, az oroszlóást, a bogozást és a szövést lehet kipróbálni.

A Hungarikum Napok szervezője a HÍD – Szébeni Magyarok Egyesülete és az Astra Múzeum. Támogatók: Nagyszében Polgármesteri Hivatala, Szében Megyei Tanácsa, Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt., RMDSZ-Communitas Alapítvány, Miniszterelnökség-Nemzeti Együttműködési Alap, Kovászna Megyei Tanács és Művelődési Központ, Liszt Intézet Sepsiszentgyörgy, Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület, Evida Kft. (közlemény)

A hirdetési rovatban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

ADÁSVÉTEL

ELADÓK malacok. Tel. 0740-463-935, 0265/320-382. (19759)

MINDENFÉLE

TETŐKÉSZÍTÉS, teraszok készítése, tetőjavítás, cserépjavítás, külső-belső szigetelés, csatornajavítás, vízszigetelés, belső meszelés. Nyugdíjasoknak 15% kedvezmény. Tel. 0753-386-872, Loránd. (19840)

VÁLLALUNK: tetőjavítást, meszelést, festést, szigetelést, laminált padló lerakását, bármilyen kisebb javítást. Tel. 0756-596-889, Orbán László. (19836-I)

VÁLLALJUK bármilyen típusú ház-tető készítését, kisebb tetőjavítást, hidroizolációt kartonból vagy poliészterből és meszelést. Nyugdíjasoknak 10% kedvezmény. Tel. 0745-680-818, Csaba. (19799-I)

CÉG régi házak teljes felújítását vagy bontását vállalja. Tel. 0774-574-527. (19587-I)

KERÍTÉST készítünk, javítunk, ház-bontást vállalunk. Tel. 0774-574-527. (19587-I)

LÉPCSŐHÁZFESTÉST vállalok. Tel. 0771-605-189. (19743-I)

FÜNYÍRÁS, kerttakarítás, fakivágás. Tel. 0770-621-920. (19587)

VÍZ-, GÁZ-, FŰTÉSSZERELÉST vállalok. Tel. 0746-638-960. (19678)

KÉSZÍTÜNK külső redőnyöket, szalagfüggönyöket, szúnyoghálót. Tel. 0744-121-714. (19665-I)

MEGEMLEKEZÉS

Szomorú szívvel, örök szeretettel emlékezünk június 4-én édesanyánkra, **S. SÜTŐ ERZSÉBETRE** halálának 10. évfordulóján. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Szerettei. (19837)

ELHALÁLOZÁS

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a szeretett férj, édesapa és nagy-
apa,

SZABÓ ZOLTÁN

2023. június 4-én, 81 évesen távozott szerettei köréből. Temetése június 7-én, szerdán 13 órakor lesz, református egyházi szertartás szerint, a református temetőben.

Emléke legyen áldott, nyugalma csendes!

Búcsúznak tőle gyerekei, Zoli és Barni, menyei, Emőke és Ilon, illetve unokái, Kincső és Zsuzsi. (-)

RÉSZVÉTNILVÁNÍTÁS

Szomorúan értesültünk volt osztálytársunk és barátunk, **BALOGH IMRE** matematika-tanár elhunytáról. Emlékét megőrizzük, mindig szeretettel fogunk gondolni rá. Vigasztalódást kívánunk Böbőnek és szeretett lányainak. Átyim Anikó és Nágó Erzsébet. (19842-I)

Kegyelettel emlékezünk és emlékeztetjük mindazokat, akik ismerték és szerették

SZABÓ JUDITH

tanárnőt,

hogy ma van halálának első évfordulója. Emléke legyen áldott és nyugalma csendes!

Szerető férje és rokonai, fia, Zsolt és

családja, unokái, Aletta és Alex, testvérei és azok rokonai, valamint mindazok, akik ismerték és szerették az ötven év alatt Nyárádgálfalván. (19839-I)

Szomorú szívvel emlékezünk a drága mamára, édesanyára,

SZABÓ VIKTÓRIÁRA,

aki 6 éve itthagytott.

Mamám, lelked, remélem, békére talált, s te már a mennyből vigyázol ránk.

Emléke szívünkben él. Nyugodjon békében!

Unokája, Zsuzsa, párja, Levi, leánya, Piri és veje, Marci. (19817)

Szolgáltatás – Üzleti ajánlat

REDŐNYÖK, SZALAGFÜGGÖNYÖK, ROLETTÁK, GARÁZSKAPUK, ÁTLÁTSZÓPONYVA-BE-ÉPÍTÉS és egyéb árnyékolástechnikai cikkek, automatizált változatok nagy választékban. Tel. 0745-379-638. (67083)

TERMOPÁN ablakokat, ajtókat gyártunk és szerelünk német REHAU profilokból. Tel. 0745-379-638. (67083)

A MAROSVÁSÁRHELYI REFORMÁTUS TEMETŐ teljes körű ellátást biztosít a segélyből (koporsó, szállítás, balzsamozás, temetkezés). Telefon: 0265/215-875, 0365/448-734, 0749-073-534. (67049)

Mély fájdalommal, szomorúan tudatjuk, hogy a szeretett Férj és Édesapa, a vámosgálfalvi születésű

BALOGH IMRE

ny. matematika-tanár

vasárnap, június 4-én, 76 éves korában, súlyos szenvedés után megpihent.

Temetése kedden, június 6-án 13 órakor lesz a bonyhai halottasházról református szertartás szerint.

Emlékét örökre szívünkbe zárjuk: a gyászoló család. (-)

Targu Mures
Marosvásárhely**Aranylakodalom**

A XXVI. Marosvásárhelyi Napokat június 22. és 25. között rendezzük meg. Az Aranylakodalom elnevezésű eseményre a rendezvénysorozat részeként kerül sor június 23-án, pénteken.

Az Aranylakodalom alkalmával értelemszerűen az 50. házassági évfordulójukat 2023-ban ünneplő marosvásárhelyi illetőségű házaspárokat köszöntjük fel.

Tehát tisztelettel kérjük azokat a házaspárokat, akik részt szeretnének venni ezen a jeles eseményen, jelentkezzenek június 12-éig Marosvásárhely Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatalában a Közművelődési, Sport- és Ifjúsági, valamint Lakásügyi Osztályon (a 77-es teremben). Kérjük, a regisztráció/feliratkozás céljából hozzák magukkal személyi igazolványuk és házassági anyakönyvi kivonatuk fénymásolatát, valamint az eredeti okmányokat, hogy igazolhassák: a másolatok az eredetiekkel egyezők.

*Soós Zoltán
polgármester*

**Rovar- és rágcsálóirtás – Fertőtlenítés –
Növényvédelmi kezelések**

CORAL IMPEX S.R.L.
S.C.

ISO 9001
ISO 14001
OHSAS 18001

**Az ÖNÖK
kényelméért
és egészségéért!**

A Coral Impex Kft. elérhetősége: Marosvásárhely, 1918. December 1. út
261. sz. 3. lakrész. Tel/fax: 0265/256-004;
e-mail: coralmures@coralimpex.ro; www.coralimpex.ro

METSZET
MINDEN KEDDEN
21 ÓRÁTÓL

Antal Joós Erikával

CityTV
MAROSVÁSÁRHELY

**MAGYAR NYELVŰ ADÁS
KEDD, PÉNTEK 19:00 ÓRA**

228-as
a **DIGI** hálózatban